

Bergö-Ramsö luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelma

Rauno Yrjölä

Espoon ympäristökeskuksen
monistesarja
2/2013

KUVAILELEHTI

Julkaisija	Espoon ympäristökeskus	Julkaisun päivämäärä	28.6.2013
Tekijä(t)	Rauno Yrjölä		
Julkaisun nimi	Bergö-Ramsö luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelma		
Tiivistelmä	<p>Alueella on kaksi luonnonsuojelualuetta, Ramsösundin vanhempi luonnonsuojelualue sekä Bergö-Ramsön kaksiosainen, vuonna 2009 perustettu luonnonsuojelualue. Tässä raportissa selostetaan Bergön ja Ramsön alueen luonnon nykytilaa ja annetaan käyttö- ja hoitosuosituksia luonnonsuojelualueiden hoidolle. Lisäksi tarkastellaan hieman myös alueiden ulkopuolella tapahtuvia mahdollisia toimia, lähinnä vesiensuojelun sekä virkistyskäytön kannalta.</p> <p>Työ perustuu jo Bergö-Ramsön suojelupäätöksessä vuonna 2009 esitettyyn ohjeeseen: <i>"Luonnonsuojelualueelle laaditaan vuorovaikutteisesti asukkaiden kanssa hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa esitetään tarpeelliset toimenpiteet luonnonympäristön hoitamiseksi, ennallistamiseksi ja alueen luontaisen kehityksen palauttamiseksi sekä virkistyskäytön ohjaamiseksi. Uudenmaan ympäristökeskus vahvistaa hoito- ja käyttösuunnitelman."</i></p> <p>Käyttö- ja hoitosuunnitelman laatiminen aloitettiin syksyllä 2012 tausta-aineistojen keräämisellä. Suunnitelmaa laadittiin vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa. Asukkaalle lähetettiin vuoden 2012 lopulla kysely, jossa tiedusteltiin heidän näkemystään alueiden nykytilasta sekä mitä toimenpiteitä heidän mielestään alueilla olisi syytä tehdä, ja mitkä tekijät voivat olla riski alueiden tulevaisuudelle.</p>		
Avainsanat			
Sarja	Ympäristökeskuksen monistesarja 2/2013	ISBN	ISSN 1457-7100
Sivuja	32		
Painopaikka	Espeen kaupungin painatuspalvelut		

Sisällys:

1	Johdanto	3
2	Osallistava suunnittelu	4
3	Asukkaiden näkemys alueiden tilasta ja tarvittavista toimenpiteistä	5
4	Alueiden kaavatilanne	7
5	Muut taustatiedot	7
6	Tietoa alueen luonnosta	8
7	Suojelualueiden tiedot	11
8	Hoidon ja käytön suunnittelun lähtökohdat	17
9	Hoito- ja käyttöehdotukset	17
9.1	Palvelut	17
9.2	Alueiden väliset viheryhteydet	18
9.3	Metsästys	19
9.4	Metsänhoito	19
9.5	Vesialueiden kunnostus	20
9.6	Alueiden valvonta	21
9.7	Yhteenveto kunnostustoimista ja kustannusarvio	21
10	Seuranta	21
11	Lähteet	22
12	Liitteet	23

Ympäristötutkimus Yrjölä Oy
Järvihaantie 4
01800 Klaukkala

1 JOHDANTO

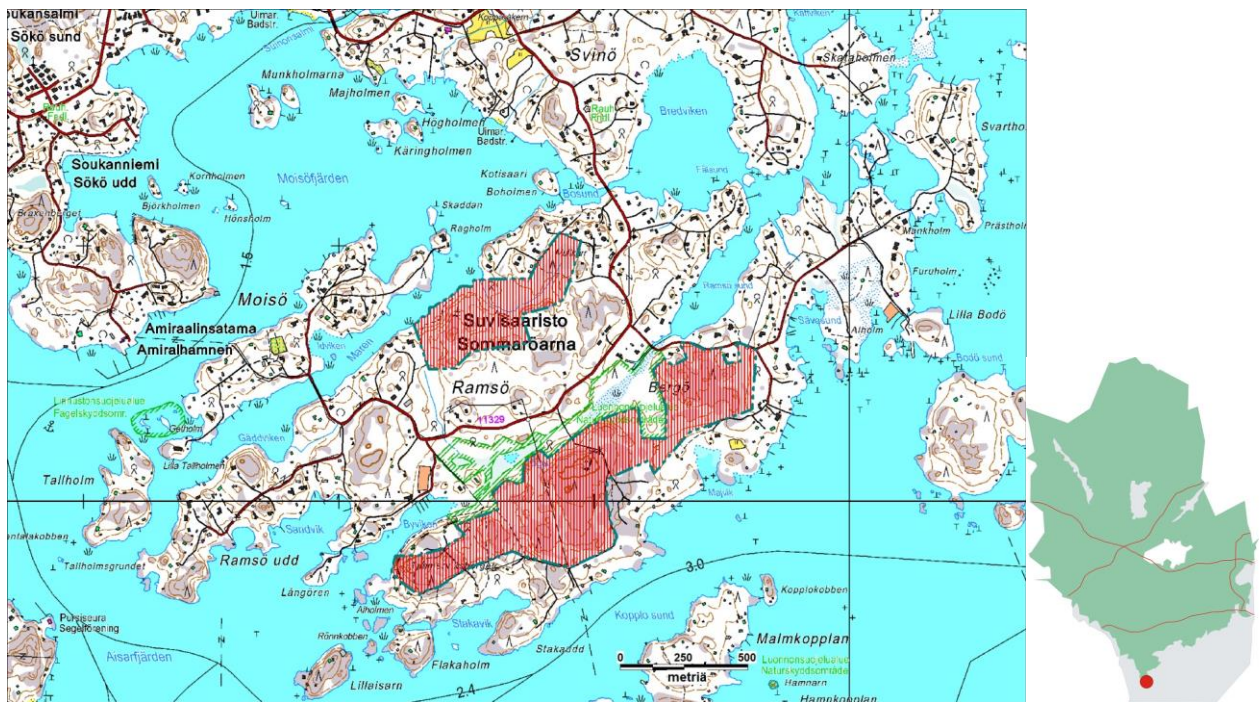
Alueella on kaksi luonnonsuojelualuetta, Ramsösundin vanhempi luonnonsuojelualue sekä Bergö-Ramsön kaksiosainen, vuonna 2009 perustettu luonnonsuojelualue. Tässä raportissa selostetaan Bergön ja Ramsön alueen luonnon nykytilaa ja annetaan käyttö- ja hoitosuosituksia luonnonsuojelualueiden hoidolle. Lisäksi tarkastellaan hieman myös alueiden ulkopuolella tapahtuvia mahdollisia toimia, lähinnä vesiensuojelun sekä virkistyskäytön kannalta.

Työ perustuu jo Bergö-Ramsön suojelupäätöksessä vuonna 2009 esitettyyn ohjeeseen: ”*Luonnonsuojelualueelle laaditaan vuorovaikutteisesti asukkaiden kanssa hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa esitetään tarpeelliset toimenpiteet luonnonympäristön hoitamiseksi, ennallistamiseksi ja alueen luontaisen kehityksen palauttamiseksi sekä virkistyskäytön ohjaamiseksi. Uudenaan ympäristökeskus vahvistaa hoito- ja käyttösuunnitelman.*”

Käyttö- ja hoitosuunnitelman laatiminen aloitettiin syksyllä 2012 tausta-aineistojen keräämisellä. Suunnitelmaa laadittiin vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden kanssa. Asukkaille lähetettiin vuoden 2012 lopulla kysely, jossa tiedusteltiin heidän näkemystään alueiden nykytilasta sekä mitä toimenpiteitä heidän mielestään alueilla olisi syytä tehdä, ja mitkä tekijät voivat olla riski alueiden tulevaisuudelle.

Hoito- ja käyttösuunnitelma on tehty Espoon kaupungin tilauksesta. Työtä ovat ohjanneet Kalevi Hironniemi ja Tia Lähtenmäki kaupungin ympäristökeskuksesta.

Ympäristötutkimus Yrjölä Oy:n puolesta hoito- ja käyttösuunnitelman on laatinut Rauno Yrjölä. Työn aikana on pidetty yksi yleisötilaisuus ja lisäksi projektiryhmä on pitänyt kolme kokousta.

Kuva 1-1. Ramsösundin suojelualue (vihreä rajaus) sekä kaksiosainen Bergön-Ramsön suojelualue (punainen rasteri). Avovesialueet rajauksen sisällä eivät kuulu Ramsösundin suojelualueeseen.

2 OSALLISTAVA SUUNNITTELU

Hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnassa on käytetty osallistavan suunnittelun periaatetta. Bergö-Ramsön lähialueen kiinteistöjen osoitteet poimittiin Espoon kaupungin rekistereistä, ja tälle kohdejoukolle lähetettiin työn alkaessa tietoa projektista sekä kyselylomake. Samalle kohdejoukolle lähetettiin kutsu yleisötilaisuuteen. Lisäksi tilaisuudesta tiedotettiin Espoon kaupungin kotisivuilla sekä paikallisen asukasyhdistyksen kautta. Hankkeelle avattiin oma sivusto internetiin, ja asukaskyselyyn oli mahdollista vastata joko kirjeellä tai internetlomakkeella. Lomake on tämän raportin liitteenä.

Projektin aikana pidettiin yksi yleisötilaisuus. Yleisötilaisuudessa esiteltiin alueiden nykytilaa ja kerrottiin suunnitelman tavoitteista ja periaatteista. Tilaisuudessa esiteltiin suunnitelmaluonnosta ja keskusteltiin ehdotetuista toimenpiteistä ja niihin vaikuttavista asioista. Luonnos laitettiin myös projektin verkkosivuille kaikkien luettavaksi.

Tilaisuuden lopussa oli yleisöpalautteen vuoro. Palautetta pystyi myös antamaan tilaisuuden jälkeen erillisellä lomakkeella tai vapaamuotoisesti. Halukkaille lähetettiin myös ehdotuksen karttoja paperitilastoineen lähempää tarkastelua varten. Saadun palautteen perusteella joitakin suunnitelman ehdotuksia muutettiin ja tarkennettiin.

Osa vastaajista oli arvellut, että jonkin asian laajamittainen kannatus asukkaiden keskuudessa merkitsisi sen ottamista mukaan hoito- ja käyttösuunnitelman ehdotuksiin. Koska näin ei kuitenkaan ole, asiasta tuli kiivastakin palautetta yleisötilaisuuden jälkeen. Asukkaiden mielipiteet ovat arvokkaita ja neuvoantavia, lopulliset ehdotukset eivät kuitenkaan ole äänestystuloksia vaan työn laatijan harkitsemissa ehdotuksissa.

Kuva 2-1. Bergö-Ramsön asukaskokous 6.3. keräsi noin 70 asiasta kiinnostunutta Vikingaborgiin. Aiheena oli suojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelman luonnoksen esittely. Keskustelu oli vilkasta, ja välillä otettiin tiukastikin kantaa puolesta tai vastaan.

3 ASUKKAIDEN NÄKEMYS ALUEIDEN TILASTA JA TARVITTA- VISTA TOIMENPITEISTÄ

Asukkaat ovat voineet antaa kirjallisesti omat näkemyksensä alueiden nykytilasta, suojeluarvojen ja virkistyskäytön uhista, suojeluarvojen sekä virkistyskäytön parantamisesta. Seuraavassa on lyhyt yhteenveto saaduista vastauksista. Vastauksissa oli huomattavissa ristiriitaisuuksia eri henkilöiden välillä. Jos toinen piti jotain asiaa positiivisena asiana, toinen piti sitä huonona.

Kyselyyn saatiin runsaasti vastauksia:

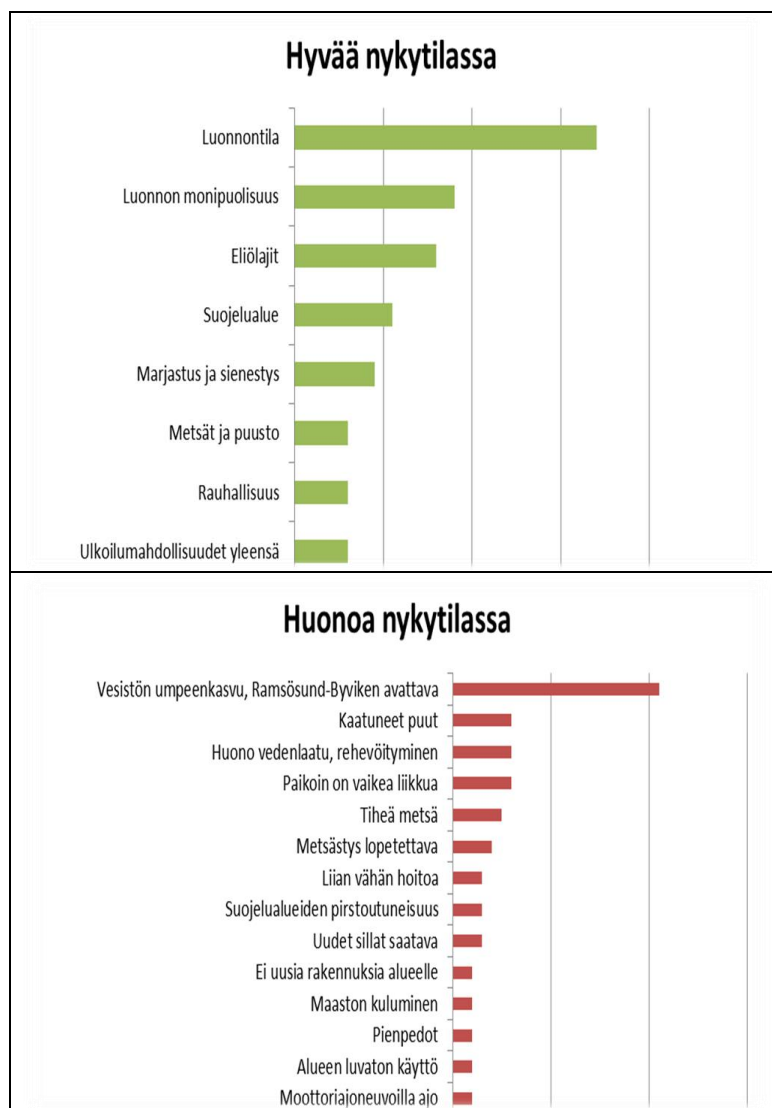
Nettilomake	28
Kirjeellä	40
Yhteensä	68

Lisäksi yleisötilaisuuden jälkeen saatiin esitettyyn luonnokseen kommentteja seuraavasti:

Nettilomake	7
Kirjeellä	8
Yhteensä	15

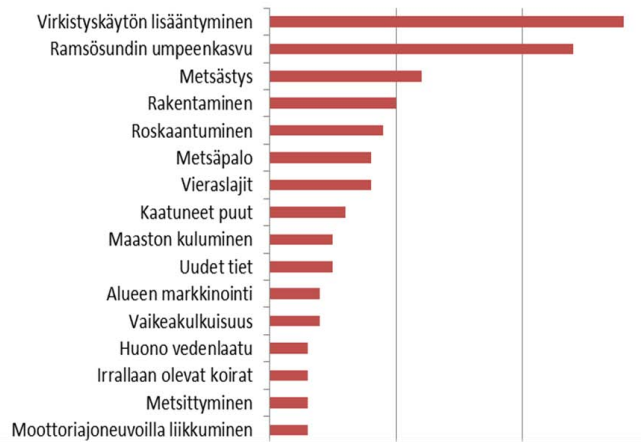
Parasta alueen nykytilassa olivat luonnontilaisuus, monipuolisuus, marjat ja sienet, rauhallisuus, eläimet ja kasvit. Eniten esille nousseita ongelmia olivat mm. vesistön umpeenkasvu, ryteikköisyys, metsästys, koirat, mahdollinen häiriö tulevaisuudessa. Osa ongelmiksi koetuista ilmiöistä on alueella jo kielletty (koirien irtipito, moottoriajoneuvot, maastopyörät, leiriytyminen). Tarvitaan siis lisää opastusta ja valvontaa.

Kuvat 3-1 ja 3-2. Alueiden nykytilan hyvät ja huonot puolet asukkaiden vastausten perusteella.

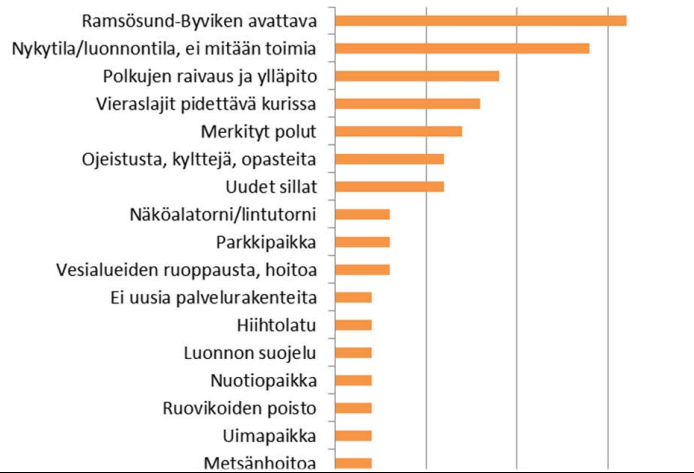

Kuvat 3-3 - 3-5. Suojeluarvojen ja virkistyskäytön uhat, sekä suojeluarvojen ja virkistyskäytön parantamismahdollisuudet asukaskyselyn mukaan.

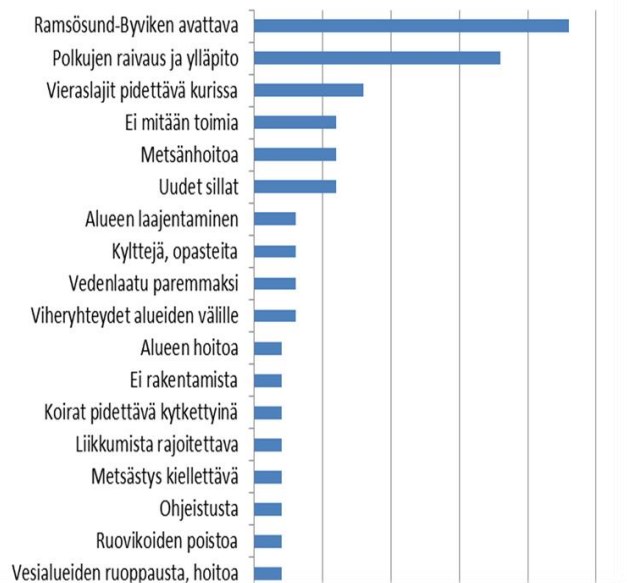
Suojeluarvot ja virkistyskäyttö, uhat

Virkistyskäyttö, parantaminen

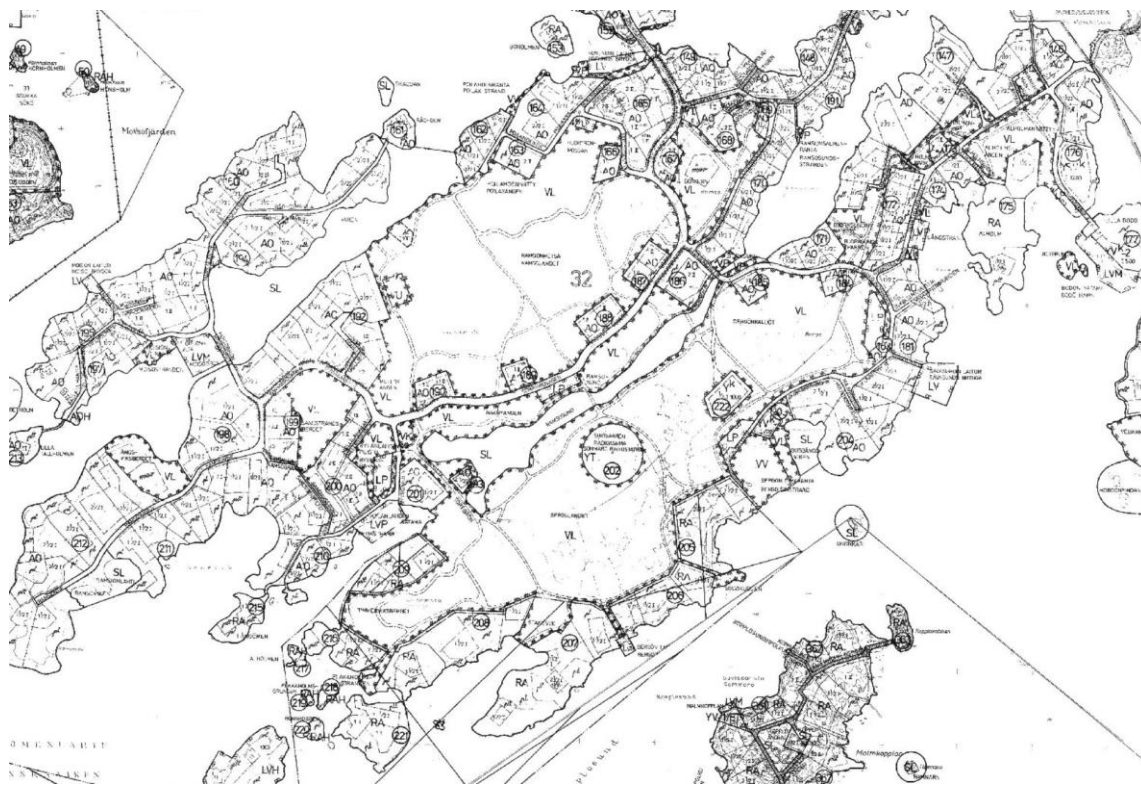

Suojeluarvojen parantaminen

4 ALUEIDEN KAAVATILANNE

Alueen kaavoitus ei ole edennyt viimeisten vuosien aikana mm. kaavaehdotuksista tehtyjen valitusten takia. Voimassa olevassa alueen osa-yleiskaavassa suojelualueet on merkitty SL (suojelualue) ja VL (lähivirkistysalue). Alueen kaavoitus etenee, ja uusi kaava alueelle saadaan lähivuosina. Uudessa kaavassa molempien alueiden merkintä on todennäköisesti SL, joka vastaa alueiden suojelupäätöksiä.

Kuva 4-1. Alueella voimassa oleva osayleiskaava.

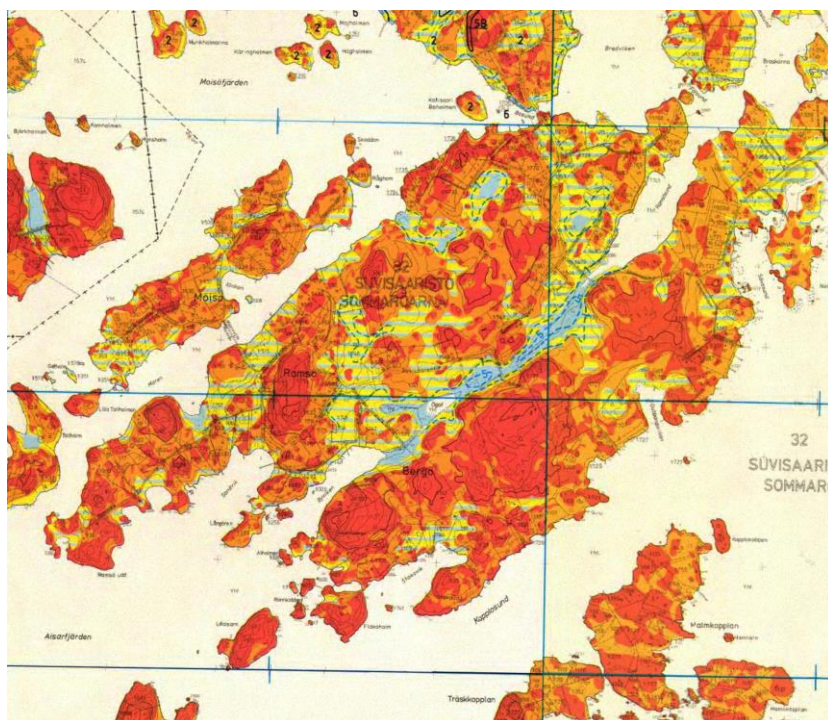
5 MUUT TAUSTATIEDOT

Hoito- ja käyttösuunnitelmatyön tausta-aineistona olivat molempien alueiden suojelupäätökset, Espoon kaupungin ympäristökeskuksesta ja asukkailta saatu tieto, sekä alla mainitut tietolähteet. Tätä suunnitelmaa varten ei tehty uusia luontoselvityksiä, vaan olemassa olevan tiedon katsottiin riittävän suunnitelman laadintaan.

- Maria Tiensuu: Suvisaaristo – rehevöityneen sisäsaariston ekologinen tila. Uudenmaan ympäristökeskus 2009.
- Sommarö seura: Suvisaariston vesialueen hoitosuunnitelma – yleiskuva
- Sommarö seura: Ehdotus Ramsösund-Byviken läpivirtauskanavan toteuttamisesta. 21.12.2007.
- Ojala, t. 2009: Ramsösundin kunnostus. Esiselvitys. –Sommaröseura ja Ramboll.
- Suvisaariston luontoselvitys 2003.
- Suvisaariston vanhojen metsien inventointi 2009.

6 TIETOA ALUEEN LUONNOSTA

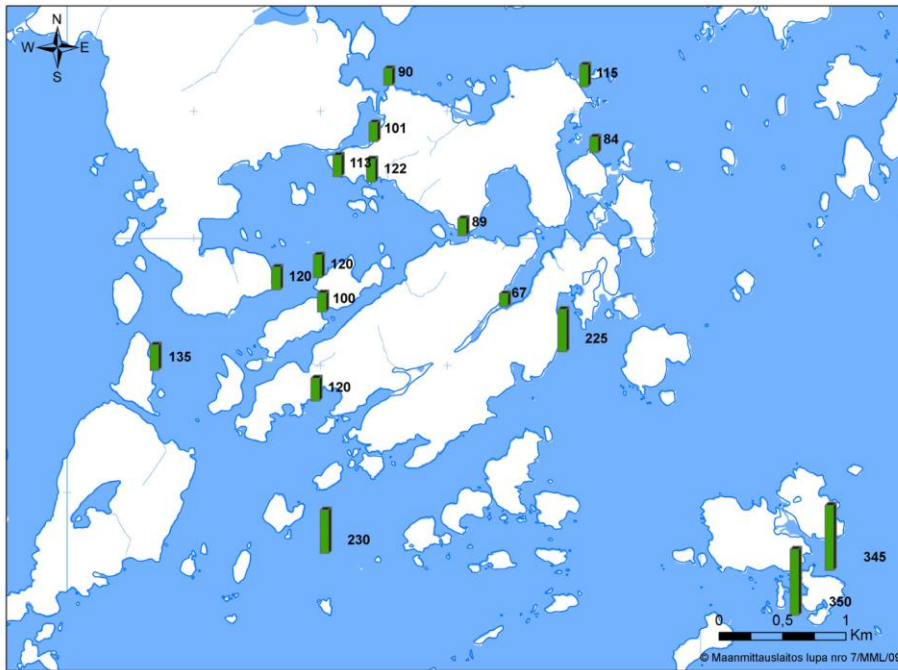
Sekä Ramsö että Bergö ovat korkeimmilta kohdiltaan kalliota, jotka jääkausi on hionut sileiksi ja irtonainen maa-aines on kertynyt kallioiden väliin. Kallioiden rinteillä ja painaumissa on moreenia, matalammille alueille on kerrostunut hienojakoisempia maalajeja, hiekkaa ja savea. Matalilla kosteilla alueille on savi tai hiekkakerroksen päälle kertynyt saviliejuja tai turvetta, joissa on maalajien lisäksi eloperäistä ainesta.

MAALAJIT		VÄRIT
KALLIO		
TURVE	Tv	
SAVI	Sa	
SILTTI	Si	
HIEKKA	Hk	
SORA	Sr	
MOREENI	Mr	
TÄYTE		
Moreeniin päällä viivoituksen osoittama (esim. silttä ja savea) maalajia alle 3 m.		

Kuva 6-1. Alueen maaperäkartta.

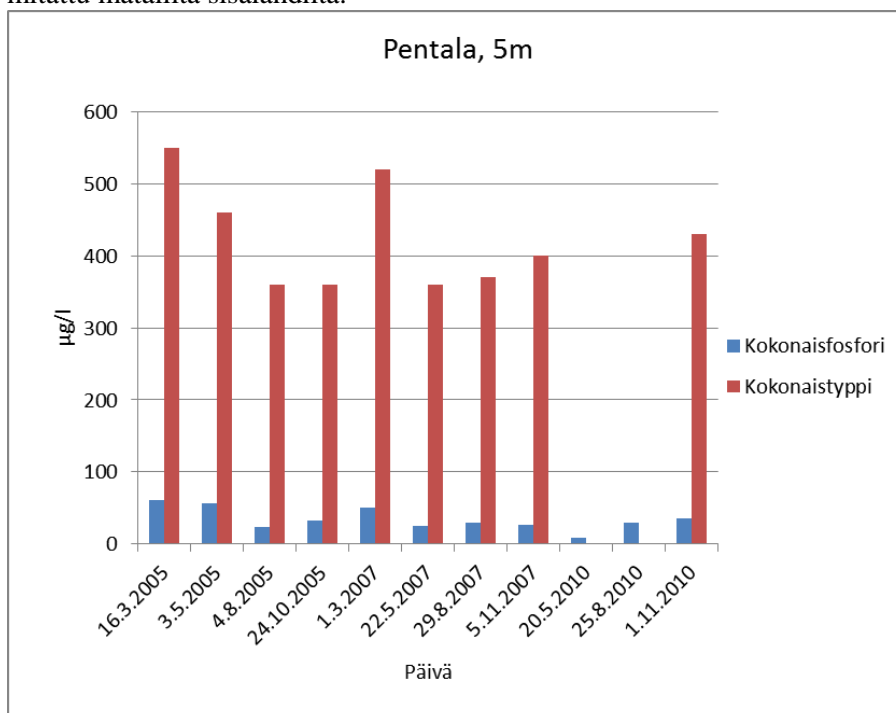
Suojelualueilla on rantaviivaa Ramsösundin ja Byvikenin alueilla, sekä Marenin salmessa. Suvisaariston sisäosien lahdet ovat matalia, ja niitä yhdistävät salmet ovat kapeita. Matalilla lahdilla rehevöitymisriski on suurempi kuin muualla. Matalilla alueilla aallokko ja virtaukset nostavat pohjasta ravinteita, myös ranta-alueelta valuu sadevesien mukana jonkin verran kiintoaineista ja ravinteita rantavesiin. Ravinteet kiihdyttävät mm. levien kasvua. Kiintoaines ja biomassa yhdessä samentavat vettä ja pienentävät näkösyvyyttä, mikä havaittiin selvästi Suvisaariston alueella tehdyssä vesistöselvityksessä (Tiensuu 2009).

Kuva 6-2. Näkösyvyystietoja Suvisaariston alueelta (Tiensuu 2009).

Ulkomereen verrattuna Suvisaariston vedenlaatu on vain tyydyttävä, paikoin välttävä. Suvisaariston Ramsösundin lahdelta on mitattu ravinnepitoisuuksia, jotka ovat 2-4 kertaa korkeampia kuin lähialueella keskimäärin. Esimerkiksi Pentalan pintaveden mittauspisteessä on mitattu joitakin yli 1400 $\mu\text{g/l}$ arvoja, mutta 5m syvyydellä kokonaistyyppipitoisuus on vaihdellut noin 350-550 $\mu\text{g/l}$ välillä, Soukan lounaispuolella Björköfjärdenillä samalla syvyydellä 400-600 $\mu\text{g/l}$ välillä.

Kokonaisfosforipitoisuus on vaihdellut samalla tavoin. Avoimemmilla vesialueilla se on ollut yleensä alle 100 $\mu\text{g/l}$, mutta Ramsösundin matalissa rantavesissä 100-200 $\mu\text{g/l}$. Vedessä oleva klorofyllipitoisuus kuvaa levien ja yhteyttävän kasvillisuuden määrää vedessä, ja myös sen korkeimmat arvot on mitattu matalilta sisälahdilta.

Kuva 6-3. Kokonaisfosforin ja kokonaistypen vaihtelu Pentalan 5 metrin mittauspisteessä.

Vedenlaatututkimuksen yhteydessä selvitettiin myös vesialueiden pohjaeläimistöä. Pohjaeläimistöä voidaan käyttää yhtenä vedenlaadun indikaattorina. Tutkimuksen perusteella pohjaeläimistö vaihtelee näytteenottoaikkojen mukaan. Joillakin alueilla on runsaasti surviaissäksken toukkia, kaikilla paikoilla esiintyi liejusimpukoita, harvasukasmatoja ja vaeltajakotiloita. Pohjaeläimistön ja vedenlaadun perusteella vesialueiden ekologinen tila vuonna 2009 oli välttävä (Tiensuu 2009).

Metsäalueilla luonto on vaihtelevaa. Espoossa tehdyn metsäinventoinnin mukaan Suvisaariston keski-osassa sijaitsevat Etelä- ja Keski-Espoon lajistollisesti rikkaimmat vanhat metsät. Alueella on vanhoja kalliometsiä sekä näiden välisiä vanhoja kuusivaltaisia metsiä. Lisäksi alueella on jonkin verran rämevaltaisia kalliosoita ja karuja korpisoistumia.

Kangasmetsissä on monin painoin runsaasti kuusi- ja koivulahopuuta, kalliomänniköissä on paikoin merkittävästi keloja ja mäntymaapuita, vanhojen mäntyjen määrä alueella on monin paikoin huomattava. Metsissä on useita harvalukuisia käpälajeja (Espoon metsien inventointiraportti 2009). Bergö-Ramsön metsä- ja kallioalueet muodostavat monimuotoisen ja maisemallisesti kauniin luontokokonaisuuden.

Ramsösundin maaduntalahtikorvessa on kosteita rantasoiita ja tervalepikoita sekä matalia ruovikkoisia vesialueita. Myös Marenin ranta-alueet ovat matalia, ja rannan tuntumassa on kostepohjaisia korpipainanteita.

Lintulajeista alueella on havaittu mm. palokärki, kulorastas, pikkusieppo, varpushaukka, kanahaukka, mehiläishaukka, lehtopöllö ja idänuunilintu. Suurista nisäkkäistä alueilla havaitaan säännöllisesti metsä- ja valkohäntäkauriita, myös hirvet liikkuvat alueella. Hirvieläimistä osa kulkee varsinkin talvella Kirkkonummen Hirsalan ja Suvisaariston väliä.

Yhdessä Bergön ja Ramsön alueet muodostavat luontoarvoiltaan merkittävän kokonaisuuden, minkä takia alue otettiin mukaan Espoon 550 juhluvuoden aikana perustettavien suojelualueiden listalle..

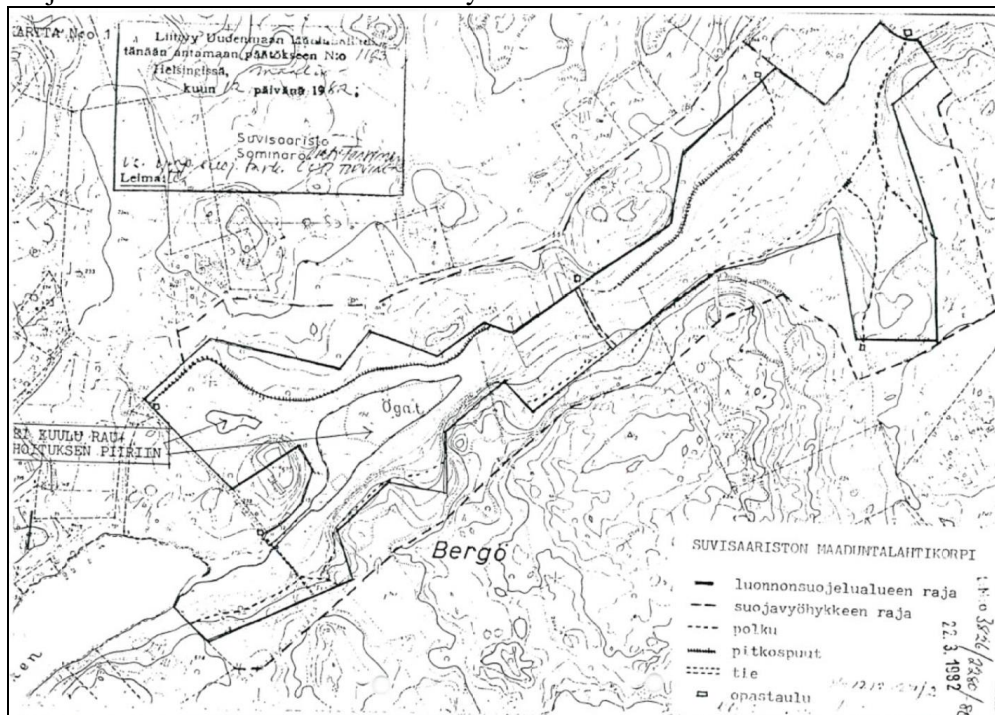

Kuva 6-4. Myrskyn kaatamia maapuita.

7 SUOJELUALUEIDEN TIEDOT

Vanhempi alue, Ramsösundin maaduntalahtikorpi, on perustettu 12.3.1982. Sen pinta-ala noin 13ha. Suvisaariston Bergö-Ramsön metsäalueen luonnonsuojelualue on perustettu 31.7.2009, pinta-alaltaan noin 54ha. Molemmat sijaitsevat Bergön ja Ramsön saarilla. Ramsösundin maaduntalahtikorvessa on kosteita rantasoiita ja tervalepikoita sekä matalia ruovikkoisia vesialueita. Bergö-Ramsön metsä- ja kallioalueet muodostavat monimuotoisen ja maisemallisesti kauniin luontokokonaisuuden. Yhdessä alueet muodostavat luontoarvoiltaan merkittävän kokonaisuuden Espoon saaristossa.

Asukastilaisuudessa ja sen jälkeen saaduissa palautteissa kävi ilmi, että suuri osa asukkaista ei tiedä, mitä alueilla on suojelupäätösten perusteella kielletty, ja mitä on sallittu. Seuraavassa on molempien suojelualueiden voimassa olevat määräykset.

Kuva 7-1. Ramsösundin suojelualueen rajaus perustamispäätöksessä.

Ramsösundin luonnonsuojelualue

Kiellettyä on:

- Maan käyttö viljelykseen
- Ojien kaivaminen, vesien perkaaminen ja patoaminen sekä kaikenlainen muu maa- ja kallioperän vahingoittaminen, muuttaminen ja sen aineiston ottaminen.
- Metsänhakkuu, sekä muu kasvien ja kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen
- Karjan laidunnus
- Metsästys ja kalastus sekä kaikenlainen eläinten häiritseminen ja pesien vahingoittaminen
- Rakennusten, laitteiden, teiden ja polkujen rakentaminen lukuun ottamatta merkittyjen polkujen kunnostamista, pitkospuuiden rakentamista ja kunnossapitoa
- Liikkuminen moottoriajoneuvolla
- Liikkuminen muualla kuin merkityillä poluilla ja pitkospuupuoluilla
- Tulenteke, telttailu ja muu leirielämä
- Roskaaminen
- Koirien kuljettaminen
- Aseiden kuljettaminen suojaamattomina
- Samoin kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa muuttaa alueiden maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti kasvillisuuden ja eläimistön säilymiseen.

Sallittua on:

Edellä olevien säännösten estämättä saadaan alueilla polkujen ja pitkospuiden päälle kaatuneet puut poistaa, sekä lehtomaisten osien kuusettumisen estämiseksi kaataa näiltä kuuden taimia ja nuoria kuusia.

- Edellä olevien säännösten estämättä saadaan Kylänpään tietä saa käyttää moottoriajoneuvoliikenteeseen ja suorittaa tien ylläpito- ja kunnostustyöt, sekä luonnonsuojelun alueen halki kulkevien sähkö- ja puhelinlinjojen huolto- ja korjaustyöt.
- Edellä olevista määräyksistä saadaan lääninhallituksen hyväksymän suunnitelman mukaan poiketa sikäli, kuin se luonnonsuojelun alueen hoidon ja käytön kannalta on perusteltua.

Kuva 7-2. Suojelun alueen rajalla oleva kyltti.

Kuva 7-3. Bergön alueelle johtava tie, joka on aikanaan padonnut Ramsösundin.

Kuva 7-4. Kostea tervalepikkoa Ramsösundin suojelualueella.

Kuva 7-5. Suojelalueen itäpuolella Ramsösundin avovesialue laajenee.

Kuva 7-6. Talvinäkymä Turvesillalta kohti Ögattia.

Bergö-Ramsö luonnonsuojelualue

Kiellettyä on:

- rakennuksien, rakennelmien, teiden tai polkujen rakentaminen lukuun ottamatta hyväksytyssä hoito- ja käyttösuunnitelmassa osoitettavia kulunohjauksen kannalta välttämättömiä rakenteita.
- maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen ja sen ainesten ottaminen.
- ojittaminen, vesien perkaaminen, patoaminen ja muut vesirakennushankkeet.
- metsänhakkuu ja muut metsänhoitotoimet.
- sienien, puiden, pensaiden tai muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen lukuun ottamatta marjoja ja hyötysieniä.
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen.
- tulenteko, telttailu ja muu leiriytyminen.
- massatapahtumat, kuten maastokilpailut ja -harjoitukset pois lukien pienimuotoiset suunnistuskilpailut ja -harjoitukset.
- muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan taikka eliölajien säilymiseen.
- liikkuminen moottoriajoneuvoilla lukuun ottamatta olemassa olevien rakenteiden ylläpidossa välttämättömiä töitä.
- maastopyöräily, lukuun ottamatta olemassa olevia teitä pitkin tapahtuvaa pyöräilyä.
- koirien irti pitäminen.

Sallittua on:

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittua:

- olemassa oleviin teihin, polkuihin, sähkölinjoihin ja radiomastoon liittyvät ylläpito-, huolto- ja hoitotyöt
- metsästyslain mukainen metsästys;
- teiden ja polkujen varrella olevien vaarallisten puiden kaataminen

Rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen:

- Edellä olevista määräyksistä saadaan Uudenmaan ympäristökeskuksen luvalla poiketa, jos se on luonnonsuojelualueen hoidon ja käytön kannalta perusteltua.

Kuva 7-7. Korkeimmat kallioalueet ovat pääosin kuivia jäkälä- tai heinätyypin kallioita. Polkujen kohdalla kasvillisuus on kulunut pois. Puusto on matalaa männikköä.

Kuva 7-8. Näkymä suojelualan länsiosan kalliolta.

Kuva 7-9. Haapoja kasvaa pieninä ryhminä.

Kuva 7-10. Metsäkauriiden polku Ramsön puolella.

8 HOIDON JA KÄYTÖN SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteena on alueen suojeluarvojen kehittäminen ja niiden sovittaminen yhteen alueelle kohdistuvien käyttöpaineiden kanssa. Hoidon ja käytön suunnittelu perustuu asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen niin, että alueen suojeluarvot ja monimuotoisuus säilyy. Myös alueen virkistyskäyttö ja muu toiminta alueella on otettava huomioon.

Kasvillisuuden ja luontotyyppien säilyttäminen:

- Säilytetään kosteat lehdot ja Ramsösundin tervaleppää kasvavat rantametsät.
- Suojellaan kallioalueiden herkkää kasvillisuutta.

Elämistön elinolosuhteiden turvaaminen:

- Säilytetään alue luonnontilaisena ja luonnoltaan monipuolisena.
- Säilytetään eläimille tärkeät elinympäristöt.

Virkistyskäytön parantaminen:

- Parannetaan metsien virkistyskäyttömahdollisuuksia mm. raivaamalla polkuja.
- Parannetaan alueelle pääsyä mm. lisäämällä opastusta.
- Tunnistetaan virkistyskäytöstä mahdollisesti koituvat haitat alueen luontoarvoille.

9 HOITO- JA KÄYTTÖEHDOTUKSET

9.1 Palvelut

Alustavana ehdotuksena oli, että pohjoiselle osa-alueelle ei suunnitella tässä vaiheessa rakenteita tai polkuja, ja alue jäisi luonnontilaan. Yleisötilaisuuden kommenttien perusteella myös pohjoisosaan alueelle on ehdotuksessa merkitty muutamia polkuja, jotka raivataan auki. Opastauluja ei tässä vaiheessa tehdä pohjoisosaan.

Eteläisellä alueella raivataan muutamia polkuja auki, ja ne merkitään maastoon. Uusia polkuja ei tehdä, vaan käytetään olemassa olevia. Tavoitteena on myös, että poluista muodostuisi luontevia reittejä, joilla liikkuminen eri rasita luontoa tai aiheuta häiriötä lähiseudun asukkaille.

Pääasiassa mitään polkurakenteita ei tarvita, ainostaan muutamaaan kosteaan notkelmaan saattaa olla tarvetta laittaa lankkupalju, jotta estetään polun leviäminen ihmisten kiertäessä kosteaan kohtaan. Märkä korpisuo ei kestä kävelyä, vaan kasvillisuus kuluu herkästi.

Byvikenin itäreunalla Turvesillan päässä olevan nykyisen huonon yhteyden paikalle ehdotetaan tehtäväksi uusi puinen kävelysilta, jota pitkin olisi turvallista ylittää kohta. Sillan ei tarvitse olla kookas, vain sen levyinen että siitä kävelen pääsee kulkemaan. Talvella ei ole kunnossapitotarvetta.

Nuotiopaikkoja alueelle ei ole tarvetta tehdä. Nuotiopaikat lisäävät tulipalojen vaaraa ja voivat houkuttaa leiriytymiseen. Alueelle on mahdollista sijoittaa pari pöytä eväiden syöntiä varten, sillä erityisesti lapsiperheille eväiden syönti luonnossa on usein retken kohokohta. Roskien suhteen suositellaan samaa käytäntöä kuin mm. Metsähallituksella on monilla hallinnoimilla alueillaan. Roskapönttöjä ei sijoiteta maastoon, vaan lähtökohta on se, että minkä retkeilijä tuo mukanaan metsään, sen myös vie pois.

Alueella ei ole autoille pysäköintipaikkaa. Pysäköintipaikkaa on toivottu ja toisaalta myös vastustettu, koska sen pelätään houkuttelevan alueelle paljon ulkoilijoita kauempaakin kuin vain lähialueilta. Ehdotuksena on, että pieni, noin 10 auton pysäköintipaikka sijoitetaan Bergön tien risteykseen Espoon kaupungin maalle.

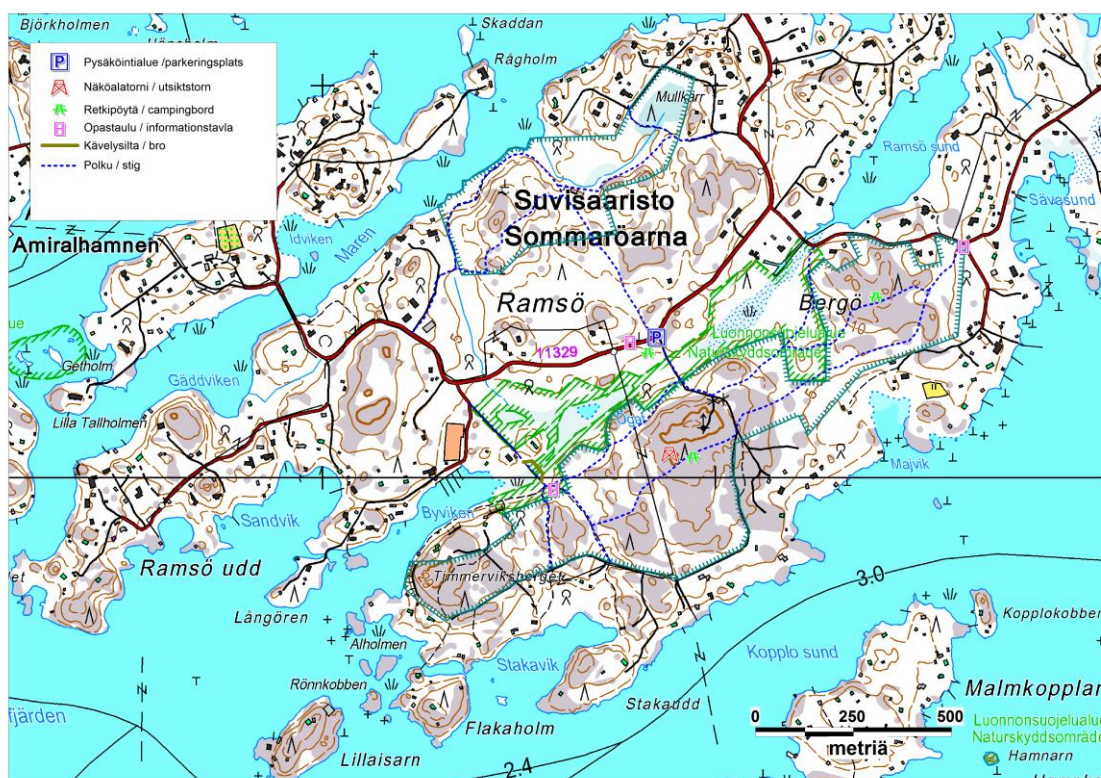
Tällä hetkellä alueella on niukasti opasteita, Ramsösundin luonnonsuojelualueen rajalla on pienet taulut, joissa kerrotaan alueesta ja mitä alueella saa tehdä. Kunnollinen opastus on tarpeen, jotta kaikki alueella liikkuvat ovat tietoisia mm. rajoituksista. Sopivin pääopastaulun paikka on Bergön tien risteykseen pysäköintipaikalle. Pienemmät taulut voisivat olla esimerkiksi Sävasundintien varressa ja Turvesillantien päässä.

Muutamassa asukaskyselyn vastauksessa kaivattiin merinäköalaa. Aiemmin on korkeimmilta kallioilta ollut näkyvyys etelään, mutta puut ovat kasvaneet ja peittävät näkyvyyden. Suojelualue ei myöskään ulotu Bergön etelärannalle asti. Yksi vaihtoehto olisi rakentaa näkötorni/lintutorni.

Parhaat paikat tornille olisivat Bergön jyrkkä ja korkea länsiosa (josta olisi helpoiten saatavissa näkyvä), tai keskiosassa telemaston lähellä olevat kallioalueet. Länsiosassa paikka on aivan läheisten rakennusten vieressä, joten siellä tornin käyttö voi aiheuttaa häiriötä. Läheisten kiinteistöjen omistajat myös vastustavat tornia länsiosan kallioille. Sopivin paikka tornille on siten maston lähellä.

Torni ei ole ensisijaisia hankkeita, sillä sen rakentaminen vaatii enemmän rahaa kuin muut palvelurakenteet. Lisäksi torniin liittyy vastuukysymyksiä, tornia pitää säännöllisesti tarkastaa ja huoltaa.

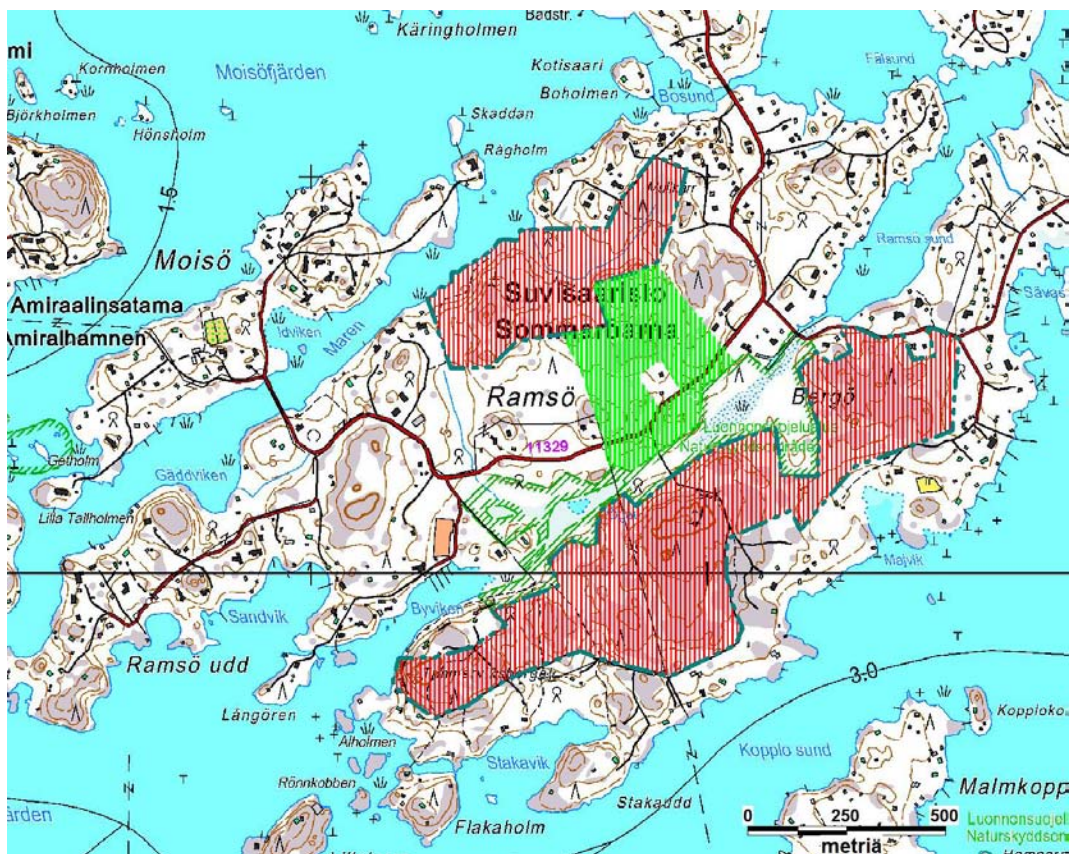
Alueelle on toivottu myös uimarantaa, mutta siihen sopivaa kohtaa ei ole. Lisäksi Svinön uimaranta on suhteellisen lähellä.

Kuva 9-1. Ehdotetut palvelurakenteet ja niiden sijoittuminen.

9.2 Alueiden väliset viheryhteydet

Koska alueet ovat erillään toisistaan, olisi hyvä jättää alueiden välille viheryhteydet. Niitä pitkin eläimet pääsevät liikkumaan alueelta toiselle, ja myös ihmisten kulkeminen alueiden välillä on mahdollista. Ehdotus on, että Bergön ja Ramsön välille jätetään rakentamattomat metsäkaistaleet.

Kuva 9-2. Luontevin paikka viheryhteydelle eri alueiden välillä. Esitetyillä kohteilla maa-alueet ovat Espoon kaupungin omistuksessa.

9.3 Metsästys

Metsästysoikeudesta päättää maanomistaja, eli tässä tapauksessa Espoon kaupunki. Vanhalla Ramsösundin luonnonsuojelualueella metsästys on suojelumääräyksissä kielletty, mutta uudella Bergö-Ramsö luonnonsuojelualueella metsästys on sallittu.

Ehdotus on, että metsästys jatkuu toistaiseksi entiseen tapaan. Metsästäjät eivät perusta enää uusia ampumapaikkoja. Saadun palautteen perusteella metsästyksestä tiedottamista kuitenkin parannetaan. Toimintaa on tarkasteltava uudelleen, jos haittoja tai ristiriitoja esiintyy. Sinänsä metsästyksen rajoitusta ei tarvitse muuttaa alueen suojelumääräyksiin, koska Espoon kaupunki on suojelualueen ainoa maanomistaja, ja voi tarvittaessa kieltää metsästyksen alueella. Metsästyksen jatkuminen Bergö-Ramsön metsästysalueella on siis metsästyseuran ja Espoon kaupungin välisellä sopimuksella säädettävissä oleva asia.

9.4 Metsänhoito

Aiemmin osaa metsistä on hoidettu talousmetsinä. Ehdotus on, että luonnonsuojelualueen sisällä metsiä ei enää hoideta talousmetsien tavoin, vaan metsät saavat kehittyä luonnontilaisina. Lahopuuta ei poisteta metsistä, vaan se jätetään paikoilleen.

Polkujen varsilta poistetaan vaaralliset ja kulkua haittaavat puut. Polulla olevat puut pätkitään, ja runko käännetään polun varteen mahdollisesti syntyneelle uudelle polulle poikittain. Näin saadaan kulku ohjattua vain yhtä polkua pitkin.

9.5 Vesialueiden kunnostus

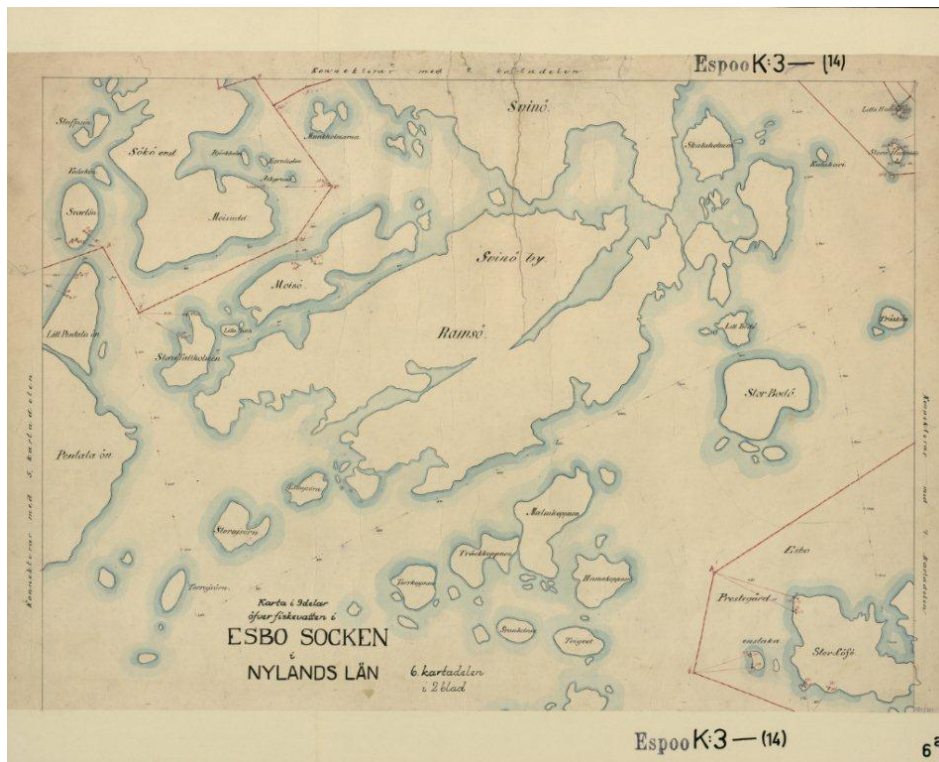
Asukaspalautteessa on pyydetty erityisesti Byviken-Ramsösundin avaamista vesireitiksi virtauksen parantamiseksi. Virtauksen parantaminen palauttaisi vanhan vesireitin, jonka umpeenkasvua teiden rakentaminen on vauhdittanut. Samalla odotetaan Ramsösundin ja Byvikenin vedenlaadun paranevan.

Ramsösund on ollut ummessa pitkään, ja vuoden 1908 maanmittaustoimituksen kartassa (kuva 9-3) se on merkitty maa-alueeksi. Jotta Ramsösundiin saataisiin kanava, joka pysyisi ainakin muutamia vuosia auki, tarvittaisiin noin kilometrin pituinen ja 2m syvä ruoppaus (alle 2m kasvavat umpeen).

Ramsösundin suojelualueen osalta asukkaat ovat työn aikana esittäneet, että suojelualueen rajausta ja tulkintaa ovat vääriä. Työn pohjana on ollut alkuperäinen rajauspäätös, jossa ainoastaan länsiosan Ögat ja toinen avovesialue eivät kuulu suojelualueeseen. Samoin itäosan keskellä oleva vesialue ei kuulu suojelualueeseen. Asukkaiden mukaan suojelualueeseen ei voi kuulua vesijättömaata, joka on yhteistä aluetta. Ainoastaan kuiva maa kuuluisi suojelualueeseen.

Ramsösundin ruoppauskysymystä ei kuitenkaan voida ratkaista tässä käyttö- ja hoitosuunnitelmassa, sillä suunnitelman hyväksyvän Uudenmaan ELY-keskuksen kannan mukaan suojelualueen rajausta perustuu lääninhallituksen 12.3.1982/1123 tekemään rauhoituspäätökseen. Lainvoimaiseen päätökseen perustuvaa rajausta käytetään tässä työssä oletuksena, ellei toisin osoiteta maanmittaustoimituksen avulla. Esimerkiksi keskiosan kostea alue Bergön tien varressa on päätöksen ja kiinteistörekisterin mukaan Espoon kaupungin aluetta, jossa on voimassa luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräykset. Tätä tietoa ei ole kumottu. Espoon kaupungin esittämät toimet luonnonsuojelualueella eivät täten voi olla ristiriidassa suojelualueen rauhoituspäätöksen ja -määräysten kanssa.

Ehdotus on, että ruoppausta ei tule tehdä, vaan suojelualue keskiosa jää nykytilaan. Mikäli teitä ja samalla siltoja joskus uusitaan, sillat kannattaa tehdä leveämmiksi kansisilloiksi, ja samalla sillan kohdalla voi parantaa veden kulkua.

Kuva 9-3. Vuoden 1908 maanmittaustoimituksen kartta, johon Espoon kaupungin maa-alueiden omistus ja suojelualueiden rajaukset perustuvat. Kartassa Bergön ja Ramsön välinen salmi on maa-alueita.

9.6 Alueiden valvonta

Asukaspalautteessa mm. veneily liian suurella nopeudella, maastossa ajo, irrallaan olevat koirat sekä telttailijat on tuotu haittoina esille. Selvästi laittomassa toiminnassa voi ottaa yhteyttä suoraan poliisiin. Suojelun alueen rauhoitusmääräyksiä valvoo alueellinen ympäristökeskus yhteistyössä Espoon kaupungin kanssa.

Viranomaisten jatkuvaan valvontaan alueella on rajalliset mahdollisuudet, joten valistus ja opastus ovat todennäköisesti parhaat keinot. Asukkaiden aktiivisuus ja toisaalta positiivinen tiedonvälitys edesauttavat yleisen järjestyksen ja suojelun alueen luontoarvojen säilyttämisessä.

9.7 Yhteenveto kunnostustoimista ja kustannusarvio

Esitetyt kunnostustoimet eivät heikennä suojelun alueiden luontoarvoja. Esitetyillä toimilla pyritään ohjaamaan alueella liikkumista, ja vähentämään luonnon kulumista ja häiriötä merkittyjen polkujen ulkopuolella. näitä vaikutuksia.

Kunnostustoimista tehdään toteutusvaiheessa tarkemmat toteutussuunnitelmat. Toteutussuunnitelmat laatii Espoon kaupunki, ja niiden toteuttamista valvoo Uudenmaan ELY-keskus.

Kaikkia hoito- ja käyttösuunnitelman toimia ei ole välttämättä mahdollista toteuttaa. Toteutuminen riippuu mm. lupien ja rahoituksen järjestymisestä.

Kunnostustoimien lisäksi alueen luontoarvoihin vaikuttavat lähialueen kaavoitus sekä muut toimet. Kaavoituksessa on turvattava riittävät suojavaoehykkeet luonnonsuojelun alueelle.

Metsähallitus on tehnyt lintuvesikohteiden osalta yhteenvetoon, jossa on arvioitu myös kunnostustoimien ja palvelurakenteiden kustannuksia (Mikkola-Roos & Niikkonen 2005). Raportissa esitetyt kustannuksia voidaan käyttää ohjeellisina myös tämän alueen palvelurakenteiden kustannuksiksi. Lopulliset kustannukset selviävät hankekohtaisten tarjousten yhteydessä.

Alustava karkea arvio kustannuksista:

Polkujen raivaus, kunnostus ja merkintä	10000-20000€
Opastaulut, rakenteet ja pystytys	3000-5000€
Opastaulut, sisältö,	2000-4000€
Penkit ja pöytä,	1000€ kpl
Pysäköintialueen raivaus	2500€
Näköalatorni/lintutorni	15000-20000€
Turvesillan puinen kävelysilta	10000€
Tierumpujen parantaminen/sillat	50000-80000€

10 SEURANTA

Espeen kaupunki seuraa alueiden hoidon- ja käytön vaikutuksia, ja tarvittaessa ryhtyy toimiin, jos alueen luontoarvot heikentyvät tai ovat selvästi vaarassa heikentyä.

Laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma esittää tällä hetkellä tarvittavia toimia alueen luontoarvojen säilyttämiseksi. Hoito- ja käyttösuunnitelmaa on tulevaisuudessa päivitettävä, koska ympäristö muuttuu jatkuvasti ja uusia toimia voidaan tarvita alueen luontoarvojen turvaamiseksi.

11 LÄHTEET

Espoon kaupunki 2003: Suvisaariston luontoselvitys 2003.

Mikkola-Roos, M. & Niikkonen, T. (toim.) 2005: Kosteikkojen kunnostuksen ja hoidon parhaat käytännöt kuudella Life-kohteella Suomessa – Life Co-op hankkeen tulokset. Metsähallituksen luonnon-suojelujulkaisuja. Sarja A149.

Ojala, T. 2009: Ramsösundin kunnostus. Esiselvitys. –Sommaröseura ja Ramboll.

Savola, K. 2009: Suvisaariston vanhojen metsien inventointi.

Sommarö seura 2007: Ehdotus Ramsösund-Byviken läpivirtauskananavan toteuttamisesta. 21.12.2007.

Sommarö seura: Suvisaariston vesialueen hoitosuunnitelma – yleiskuva

Tiensuu, M. 2009: Suvisaaristo – rehevöityneen sisäsaariston ekologinen tila. Uudenmaan ympäristökeskuksen raportteja 17/2009.

12 LIITTEET

YHTEENVETO ASUKASKYSELYSTÄ

Seuraavassa on lyhyesti koottu keskeiset tulokset asukkaille lähetetystä kyselystä eri aihepiireittäin. Yhteenvetoon on poimittu vain osa vastauksista, kaikki vastaukset on luokiteltu ja niiden perusteella on tehty diagrammit.

Kommentteja on karsittu tai muokattu niin, että niistä on muokattu tai poistettu asukkaiden henkilötiedot, tai kohdat jotka kohdistuvat johonkin henkilöön tai kiinteistöön.

SUOJELUALUE, NYKYINEN TILA / TILLSTÅNDET I DAG

Mitä hyvää tai arvokasta Teidän mielestänne suojelualueen tilassa ja luonnossa on nyt? Mitä huonoa?
Vilka goda och värdefulla sidor har naturskyddsområdets tillstånd och natur i dag? Vilka dåliga?

"Ehdottomasti laaja eläimistö, on hienoa nähdä lenkillä kettuja, peuroja, kauriita ja onpa mäyrään ja hirviinkin pariin kertaan törmätty. Keidas keskellä kiireistä pääkaupunkiseutua."

"I skogen på Bergö är mycket lugnt och man träffar sällan någon då man plockar svamp och bär. Området är så avlägset att där rör sig sällan andra personer än de som har sina bostäder vid stränderna."

"Monimuotoinen eliöstö, linnusto ja eläimistö ovat plussaa, kuten myös vaihteleva maisema ja ympäristön monimuotoisuus."

"Varierande och vacker natur upp på de högre delarna med riklig flora + och fauna"

"Mukavia kävelyreittejä, marjastuspaikkoja jne."

"Alueella sijaitsevan Ramsösund-lahden vesi on todistetusti erittäin huonolaatuista. Näin ollen tulisi ennallistaa veden läpivirtaus Byvikenlahdelle kanavalla ja silloilla. Tiepenkereet aiheuttivat luonnottoman maatumisen ja huonon veden laadun."

"Liikaa virkistyskäyttöä ulkoilualueena. Luonto kuluu, koirat irti ja häiritsevät eläimistöä."

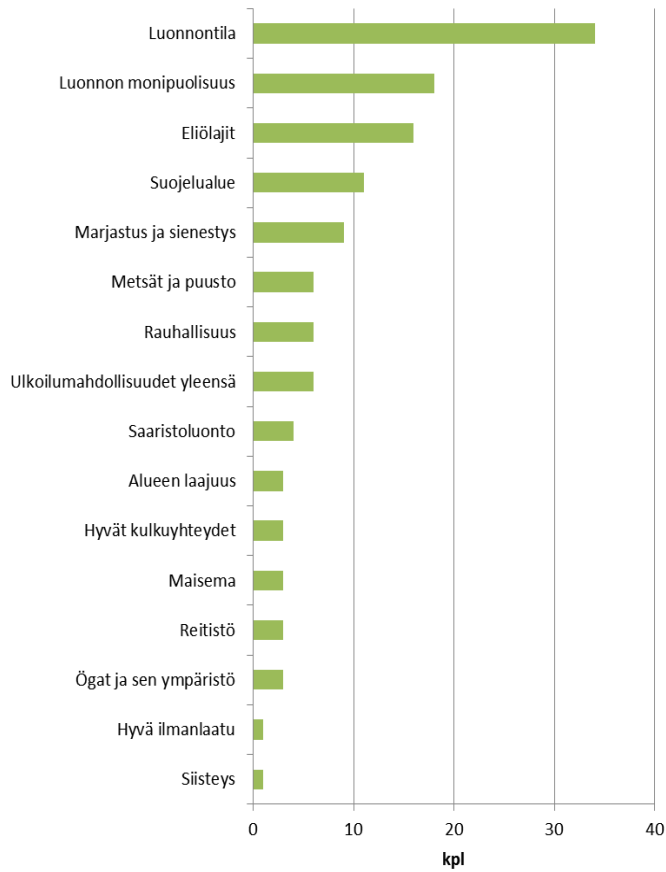
"Dåligt: massor med vass och döda träd på de lägre, våta områden = omöjligt att röra sig, ser mycket förfallet ut."

"Huonoa Ramsön alueella on runsas lahopuu, joka estää osittain alueella kävelyn. Yleisilme on huono eikä houkuttele metsässä retkeilyyn. Alue näyttää osittain lähinnä taistelutantereelta."

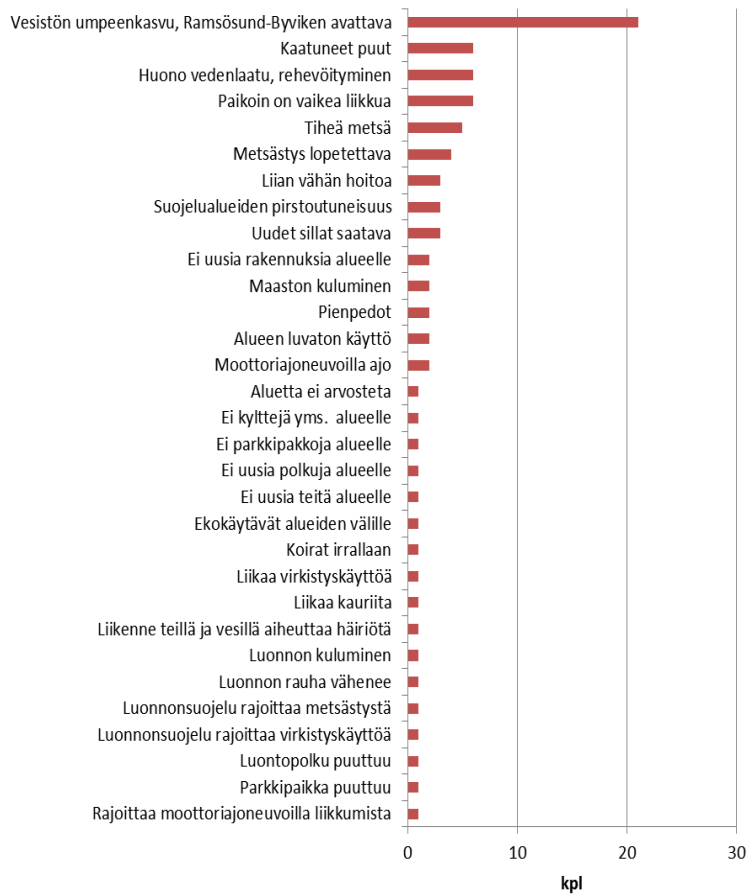
"Alueiden eristys toisistaan (huonoa)."

"Metsästys ei sovi suojelualueelle."

Hyvää nykytilassa

Huonoa nykytilassa

Mikä tai mitkä tekijät mielestänne ensisijaisesti uhkaavat alueen suojeluarvoja tai haittaavat sen virkistyskäyttöä?

Vilken faktor eller vilka faktorer tycker ni att främst hotar skyddsvärden eller är till förfång för rekreativ bruket?

"Kaikki "turistipalvelut" tuovat ihmisiä, jotka eivät varsinaisesti ole kiinnostuneita luonnosta."

"Liika käyttö virkistyskäytössä on uhka suojelualueelle ja luonnonmukaisuudelle."

"Ryteköksi muuttuminen uhkaa pahemman kerran virkistyskäyttöä koska kulkeminen käytännössä estyy tai on hyvin hankalaa."

"Metsästys, vaarallista marjastaa ja sienestää luotien seassa."

"Att byggande på området, hotar naturskyddsområdet."

"Liika virkistyskäyttö. Jo nyt luonto kärsii liiasta liikkumisesta alueella."

"Aktivare användning. Skyltning, grillar etc. Förändrar området till park."

"Mycket döda träd ligger överallt så folk trampar upp nya stigar för att komma fram, snart är hela området bara stigar."

"Ramsösund ja Byviken välisestä läpivirtauskanava tulisi rakentaa ja tiepenkereiden (Sävasundintie, Bergöntie ja Turvesilta) olisi korvattava silloilla. Kuten useissa tutkimuksissa ja suunnitelmissa 1970-luvulta lähtien on todettu tämä mahdollistaisi veden vaihtuvuuden ja parantaisi oleellisesti Suvisaariston sisälahtien veden laadun. Alueen umpeen kasvaminen johtuu pengerteistä ja siltojen puutteesta. Läpivirtauskanavalla alue palautettaisiin luonnolliseen tilaan."

"Jakt på hjortdjur, harar och sjöfågel borde begränsas till bara några få klart angivna dagar eller veckoslut, så att man kan vara säker på att man inte blir skjuten då man är ute med barnbarnen och plockar svamp."

SUOJELUARVOT, PARANTAMINEN / SKYDDSVÄRDEN, FÖRBÄTTRING

Mitä toimenpiteitä tulisi Teidän mielestänne tehdä alueen suojeluarvojen ylläpitämiseksi ja parantamiseksi?

Vilka åtgärder tycker ni att man borde vidta för att bevara och förbättra skyddsvärden?

"Ramsösund ja Byviken lahtien välinen luonnollinen ja alkuperäinen vesiyhteys tulisi ennallistaa kanavalla. Tämä mahdollistaisi veden läpivirtauksen ja sisälahtien veden laadun paranemisen."

"Jatkaa metsänhoitoa."

"Slå ner vass kring stränderna och muddra upp från Byviken-Ramsöviken."

"LÄPIVIRTAUS!! Ramsösund ja Byviken välisestä läpivirtauskanavasta ja tiepenkereiden (Sävasundintie, Bergöntie ja Turvesilta) korvaamisesta silloilla."

"Aikaisemmin sanoin jo että ruoppaaminen ja puitten "karsiminen" eli kaatuneitten puitten ja oksien poistaminen. Näin voi nauttia enemmän luonnosta ja se säilyy ennallaan ja uusiutuu. Ruoppaaminen edellyttää myös kalojen kutemista, ja luonnonmukaisia rantoja, jotka ovat ajan mukaan häipyneet, koska olemme antaneet ne kasvaa umpeen "suojauskomuksissamme"."

"Täyttömaan poistaminen Byvikenin ja Ögatin välistä, jotta vesi virtaisi taas vapaasti. Toimenpide toisi alueelle monimuotoista lintu ja kalakantaa."

"Antaa olla luonnontilassa."

"Mitään palveluita ei alueelle tarvita. Polkujen yli kaatuneet lukuisat isot puut ja konkelot pitäisi raivata."

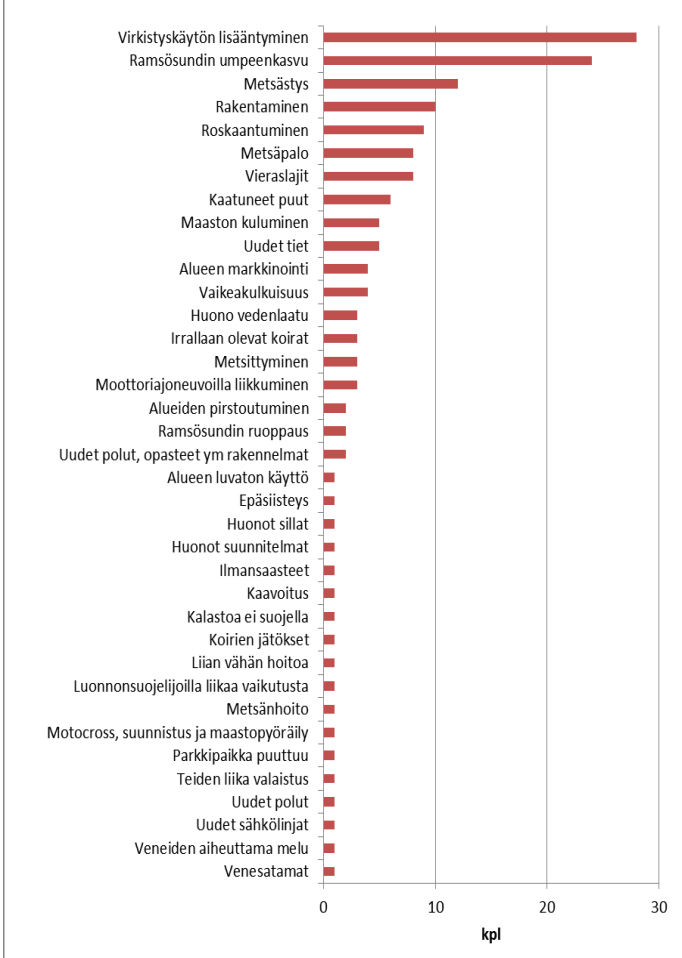
"Förbättra vattenkvalitet. Vattendraget mellan Ramsösund och Byviken borde öppnas."

"Tämän hetkinen tilanne on hyvä. Ei vaadi lisätoimenpiteitä, jos tilanne pysyy samanlaisena."

"Bevara området som det är."

"Ylimääräistä liikennettä on rajoitettava. Herkkä luonto (kalliosaari) ei kestä kovaa kulutusta. Alueella on täälläpäin harvinaisia eläimiä (peuroja, metsäkauriita, ilveksiä)."

Suojeluarvot ja virkistyskäyttö, uhat

Suojeluarvojen parantaminen

Mitä toimenpiteitä, palveluita tai rakenteita Teidän mielestänne pitäisi toteuttaa alueella virkistyskäyttöarvon parantamiseksi?

Vilka åtgärder, tjänster och konstruktioner tycker ni att man borde förverkliga för att förbättra rekreativsmöjligheterna?

"Slå ner vass kring stränderna och muddra upp från Byviken- Ramsöviken."

"Ramsösundin ja Byvikenin välinen kanava ja ylittävät sillat Sävasundintien, Bergöntien ja Turvesillan kohdilla."

"Människorna vill i allmänhet även vara nära vatten och det skulle uppstå en lång strand om man skulle muddra Byviken. Då kunde man även meta fisk från stränderna"

"Det viktigaste är att skydda naturen. Rekreativsmöjligheter bör utformas så att de attraherar främst (eller helst bara) sådana som är måna om att det är i naturtillstånd."

"Turvesillan rakentaminen jotta virkistysalue pääsisi kiertämään. (kävelysilta)"

"Ruoppaamalla alueelle tulee kalastusmahdollisuus!"

"Bergö-Ramsö alueella liikkuu ihmisiä, jotka ovat kiinnostuneita tästä monimuotoisesta luontoalueesta ja sitä tulisi varjella. Aluetta ei pidä rasittaa virkistyskäyttöön tarkoitetuilla rakennelmilla, myös koska Svinössä on jo niitä."

"Mielestäni ei ole tarvetta toteuttaa rakenteita tai palveluita virkistyskäyttöarvon parantamiseksi, ainakaan pienemmällä suojelualueella."

"Merkityt polut ja infopisteet (kyltit). Paikoin voisi olla levähdyspaikkoja, joissa myös roskikset. Tulen teko ei ole välttämätöntä, koska Suvisaaristo ei ole siten kaukana, etteikö pärjäisi sen kummemmin leirytyttä. Lähiympäristössä ulkoiluun tarkoitetuissa saarissa voivat sen sijaan leirytytymisen ja tulen teon paikat olla tarpeellisia. "

"Parkkipaikka autoille, josta on helppo lähteä ulkoilemaan. Mielellään Kobblosundin rantaa jossa voisi olla yhteyslaituri merelle. Talvella olisi myös helppo lähteä luistelemaan ja hiihtämään. Rannassa voisi myös olla luiska venetrailerille."

"Rantautumis paikat lähi ympäristöön varattava kaavaan - autoille parkkipaikat - polku ja reitti verkostot niin kävelylle kuin pyöräilylle huomioiden vammaiset."

"Förbättra förbindelserna till området. Förbindelserna till området borde förbättras genom att bygga broar till området, förutsatt att vattendraget muddras upp."

"Ei lisätoimenpiteitä. Tällä hetkellä alueella on marjastajia, sienestäjiä, koiranulkoiluttajia ja kävelijöitä, joten kestää hyvin kohtuullisen virkistyskäytön. Jos käyttö tästä kasvaisi, uhkana luonnon monimuotoisuuden menettäminen."

"Det skall aboslut inte byggas någonting på området! Det finns naturstigar på området som är till glädje för både människorna och djuren!!"

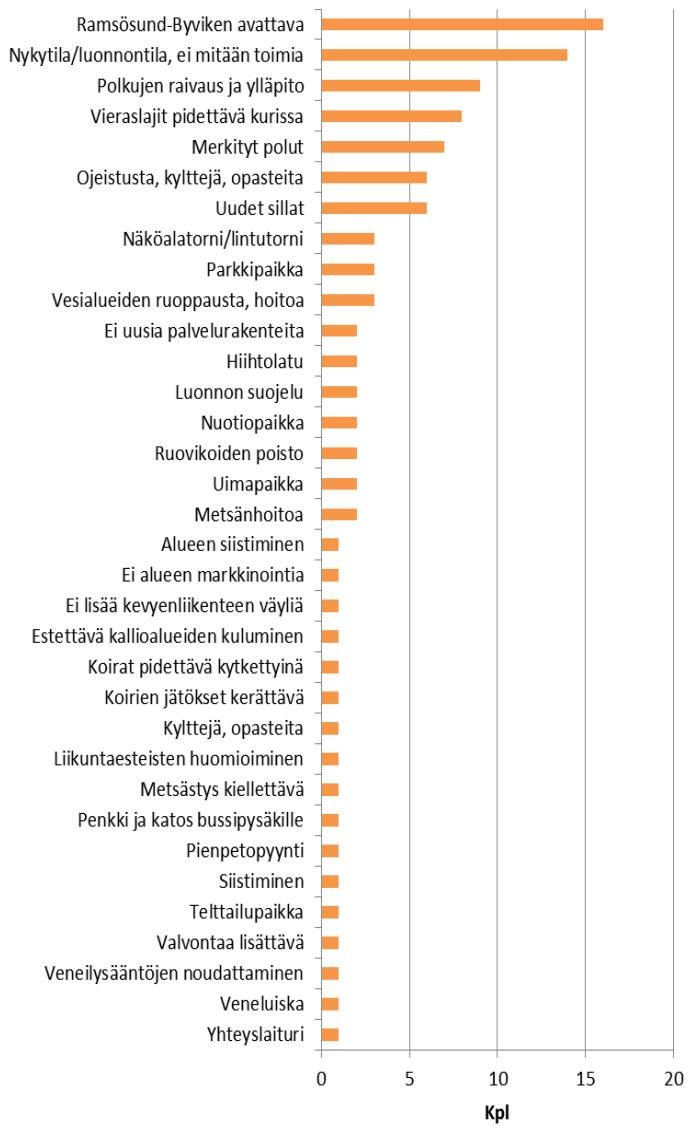
"Ei välttämättä mitään. Alueella on jo nyt mahdollista liikkua, sienestää ja marjastaa."

"Broar bör byggas vid Sävasundvägen, Bergövägen samt Torvbrun för att folk skall kunna utnyttja området."

"Informaatio. Jokaisen tulisi tietää missä saa liikkua ja mikä on yksityistä aluetta. Luonnon kunnioitus."

"Vesistön avaaminen Ramsön ja Bergön välissä. Tästä saisi hieneon melontareitin virkistyskäyttöön."

Virkistyskäyttö, parantaminen

MUUTA / ÖVRIGA SYNPUNKTER:

”JOS metsästys voi olla luonnonsuojelualueella luvallista tulisi siitä selkeästi jotenkin infota alueen käyttäjiä (ilmoitustaulu?) minä aikana (päivämäärät ja kellonajat) voi asemiehiä alueella liikkua. Tietää sitten varoa tai pysyä pois.”

”Voimmeko vihdoinkin saada virtauksen luvat hyväksytyksi. Ramsösund ja Byviken välisestä läpivirtauskanavasta ja tiepenkereiden (Sävasundintie, Bergöntie ja Turvesilta) korvaamisesta silloilla. !!!”

”Hienoa, että asia on vireillä!”

”Det gläder mig att Esbo tagit ett initiativ att på Sommaröarna etablera ett skyddsområde. Jag hoppas att de inser att naturen här ännu till stor del är väldigt speciell och förtjänar att skyddas. Området bör utformas så att rekreationen inte inkräktar på de värdena, utan främst kan anlitas av dem som sätter värde på det.”

”Luonnonsuojelu on tärkeää, mutta täytyy muistaa, että luontoa täytyy myös auttaa ja parantaa. Emme voi antaa luonnon kasvaa kokonaan umpeen, vaan uutta elinvoimaa on tärkeää antaa sille. Tämän takia meidän on kannettava vastuu että se uusiutuu luonnonystävällisillä toimenpiteillä (ruoppaamalla ja kaatuneitten puitten poistamisella)”

”Jos Ramsösund ja Byviken välisestä läpivirtauskanava ei rakenneta ja Sävasundintie, Bergöntie ja Turvesilta penkereiden tilalle ei rakenneta siltoja, alueen salmet kasvavat umpeen. Tällöin myös luonnonsuojelualue muuttuu muotoaan umpeenkasvamisen ja metsittymisen takia ja alun perin suojellut kasvit ja linnut katoavat/siirtyvät muille alueille. Veden laatu heikkenee ja alueen virkistyskäyttömahdollisuudet tuhoetaan suojelualueeseen vedoten.”

”Kyselyn toteutus ontuu, jaettu nähtävästi valikoiduille väelle Suvisaariston alueella?”

”Vaikea ymmärtää miksi alueelle puuhataan hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Kyllä alue pysyy luonnontilaisena ilmankin. Miksi nämä alueet pitäisi ottaa virkistyskäyttöön? Jätetään luonnonvaraisille eläimille ja kasveille tilaa ja selviytymismahdollisuus. Korjataan vain se mikä on ihmisen toimesta tuhattu. Byvikenin ja Ramsösundin välillä on aikanaan virrannut vesi vapaasti, kunnes se on ihmisten toimesta tukittu. Se pitäisi ehdottomasti avata kanoottireitiksi tai soutuveneillä kulkukelpoiseksi.”

”Alue on upea ja olemme nauttineet siitä valtavasti. Kiitokset loistavasta työstä!”

”Området borde så långt möjligt hållas i naturtillstånd. Döda träd bör få stå kvar, fallna träd få ligga. Smala promenadstigar kan få upprätthållas, men mera omfattande åtgärder för människor att vistas där bör undvikas. Områdets värde, för oss människor, ligger i att det får förbli i naturtillstånd.”

”Kaikki, mikä nyt suojellaan, kasvaa arvoa tulevaisuudessa.”

ASUKASTILAISSUUDEN JÄLKEEN SAATU PALAUTE:

"Osallistuin tilaisuuteen, jossa suunnitelma käytiin läpi. Siellä kävi ilmi että vanhemman suojelualueen raja-alue ei ollut suojelupäätöksen mukainen. Esittelevä viranomaisena ei ollut halukas kirjaamaan että alueen rajan tarkistus tehtäisiin vielä uudestaan, jotta varmistettaisiin että alue on oikein merkitty käsittelyssä olevassa suunnitelmassa. Toivon todellakin että suunnitelmaan merkitään oikea alue ja vaadin että asia varmistetaan ennen suunnitelman jatkokäsittelyä."

- "1. Metsätysajat ovat jo hyvin määritetty metsästyksiläisissä. Tämä ohjaa jo tarpeeksi koska metsästystä voi harrastaa.*
- 2. Ehdotus miten metsästystä ohjataan lähinnä etukäteenilmoitus ja tiedottaminen on todella vaikea toteuttaa. . Metsästys tapahtuu metsästyslain mukaisesti.*
- 3. Kuten kokouksessa mainittiin niin pienpeto/vahinkoeläin pyydystys on hyvin aktiivista, pyydystys tapahtuu loukuilla. Alueella pyydystetään keskimäärin 60kpl supikoiraa ja kettuja noin 15 kpl vuodessa. Loukut käytössä aina metsästyslain sitä sallien.*
- 4. Seuramme on myös sitoutunut suurriistavirka apuun ja kolarieläin tapatumien selvittämiseen. Tällöin voidaan liikkua koska vaan asella metsässä, tämä on kuitenkin Polisin pyynnöistä eikä rajoitu ainostaa luonnonsuojelualueihin.*
- 5. Metsästys seurallamme on 4 kpl virallista metsätyksensivalvojaa."*

"Syy miksi suurin osa ihmisistä tuli paikalle oli tämä Ramsösund-Byvik välinen umpeenkasvanut alue. Ja sen te olitte jo alunperin päättäneet ettei sitä avata!!! Puhuttiin koirien vapaana olemisesta ym..itsestään selvistä asioista. Te myönsitte että alue on miehen tekemä ja patoama, ja sille ei voi enää tehdä mitään! Espoon kaupungin virkamiehen jyrkkä asenne ei mielestämme ole kohdallaan, te tulitte kuuntelemaan asukkaita vaikka teillä oli jo päätökset tehtyinä. Hänen voimakas mielipiteensä tuli kyllä kaikille selväksi. Mitä arvoa meidän mielipiteillä on jos meillä on vastassa noin jyrkkä kannanotto teiltä. Me rakastamme aluetta ja haluamme vesialueet niin, että vesi pääsee virtaamaan mitä se on aikaisemmin ollutkin. ps. Tästä illan kannanotoista olisimme odottaneet pöytäkirjaa."

"On tarpeetonta, että Suvisaariston alueella metsästetään luotiaseilla: melko pienellä alueella on paljon ympärivuotista asutusta, joka kesäaikaan moninkertaistuu. Metsissä liikkuu paljon ulkoilijoita. Metsästys luonnonsuojelualueella on kielletty, muuten suojelulla ei ole merkitystä: Kun koira ei saa ulkoilla alueella vapaana, miksi metsästyskoira saa tähän oikeuden? Sen tarkoitus on jahdata suojelualueella liikkuvia eläimiä metsästyksessä. Ikiäikäisiin metsästysoikeuksiin vetoaminen ei enää päde: Ravinnon hankkiminen metsästyksellä ei ole enää tarpeen eikä maksuvälineenä käytetä oravannahkoja - maailma on muuttunut. Asutus on lisääntynyt, aseiden käyttö ei sovi asumisalueelle. Ruoppausuunnitelmakommentteja: Ramsösundin alue on hyvä tällaisenaan. Jos joku haluaa sitä ruopata, sen voi tehdä omalla kustannuksellaan. Jos ruoppaus jollain tavalla edistäisi luonnonsuojellisia arvoja, se voisi olla hyväksyttävää edellyttäen, että maksajataho löytyy sopuisasti."

"Voisiko yleensä alueen käyttöä rajoittaa lainvoimaisen yleiskaavan vastaisesti (virkistysalue), mielestäni virkistyskäyttöä pitäisi lisätä ja suunnitella toimivaksi. Hoitosuunnitelman eteläisiin osiin saatava veneilijöille ja melojille rantautumispaikkoja jotta virkistysalueelle pääsee nauttimaan. Hoitosuunnitelmaan merkittävät kevyenliikenteen reitit kaavan mukaisesti ja lisäksi muut olemassa olevat polut merkittava suunnitelmaan. Lisäksi lisättävä muut mahdolliset tarpeet uusille poluille jotta virkistysalueesta tulee virkistävää. Tulenteo paikat sallittava merkityillä tulevilla katoksilla. Tämä estää yleisen roskaamisen. - Maastopyöräily nyt ollessa sallittua pitää tämän olla myös jatkossa sallittua koska se ei ole rikkonut luontoa. Eläinten ulkoilutus sallittava niinkuin se tälläkin hetkellä on. Ei ole vaarantanut luontoa. Tulisiko nyt kommentoitava suunnitelma koskea vain lainvoimaisen kaavan luonnonsuojelu aluetta, eikä ollenkaan virkistysalueen aluetta. Tällöin toimittaisi oikein. Hieman koomiselta kuulostaa suunnitelman kiellot (ampumista lukuunottamatta), pitäisikö kieltää myös autolla-ajo ja eläinten kuljetus nykyisille tonteille tai kieltää alle 15 vuotiaat lapset alueelta äänekkyiden takia. Kuinka tuleva suunnitelma on yhteneväinen eteläespoon yleiskaavan yleisperiaatteiden ranta-alueiden osalta, näyttäisi olevan täysi vastakohta. Pitäisikö suunnitelma alkaa rakentamaan alusta uudelleen."

"Ainoa kritiikkini koskee Byviken-Ramsösundin avaamisen etujen vähättelyä sivulla 17. Avaamisen edut kiistetään sillä perusteella että niitä ei ole esim. mallinnettu, ja tämän perusteella ehdotetaan että vesiyhteyttä ei palauteta. Jos avaamisen eduista ei olla varmoja, ehdotuksen tulisi olla että edut pitää tutkia tai mallintaa sen sijaan että avaamista ei tehdä. Kaikki alueen veneilijät tietävät, että alueella vallitseva tuulen suunta on juuri saarten välien suuntainen, joten vesi taatusti vaihtuisi ja näin lahdet kirkastuisivat. Alueen asukkaat pitävät saarten välin avaamista erittäin tärkeänä."

"Borde vägbankarna över sundet grävas bort och ersättas med broar ??? Hur påverkar det sundets liv ? Frågan är aktuell just nu för Bergö-Stora-Bodöplanen kommer om 2 veckor upp i stadsplaneringsnämnden och förslaget innehåller gigantiska utbyggnader av vägarna på området - utan broar över detta sund. Man ämnar alltså höja vägbankarna med två meter (!!!!) för

att tillåta alla nybyggen på Stora Bodö och Bergös yttre strand. Allt detta bara för att tillåta Sommaröarnas första stora grynderbygge på Stora Bodö, där arkitekt Stefan Ahlman (medlem i stadsplaneringsnämnden) gjort en färdig plan för hur 20-30 stora hus skulle byggas ut i ett svep på Stora Bodö, och bro läggs över sundet till Stora Bodö. Om denna plan går igenom kommer man att täppa till Ramsösundet med till en ytterlighet förstorade vägbankar (Sävasundsvägen och Bergövägen). Det här måste ni kommentera redan nu i alla utredningar för området som görs. Ni kan inte skyffla vägbankarna under mattan och säga att det inte hör till naturskyddsområdet. Det gör det, speciellt Bergövägen som drar rakt igenom naturskyddsområdet på i grundkartan benämnd fast mark.”

”Ehdottomasti ei ruoppausta. Olkoon ihmisten aikaansaama umpeenkasvu 150 vuotta sitten vallinneeseen tilanteeseen nähden tai ei. Alue on nyt metsää (Ramsösund, tervalepikko) eikä sitä voi tuhoamatta ruopata. Tervaleppäalue on myös hienoin kohta koko suojelualueesta.”

”Sundet som är i kontakt med havet bara via bankarna, vassruggarna och de små myrarna, fungerar de facto som en gigantisk vattenrenare. Och vattnet är mycket bräckt, nästan sött pga avrinningen från skogarna på Bergö och Ramsö. Ända till 1990-talet var jag av den åsikten att sundet skulle öppnas försiktigt och all gytta föras helt bort från området. Men under de senare åren har jag mer och mer börjat motsätta mig detta.”

”Rekisterilista asukkaista oli virheellinen”.

”Osanottajamäärä oli suuri, koska Sommarössä suurin osa asukkaista on asunut täällä lapsuudesta asti. Heille on tärkeää että alue pysyy samankaltaisessa luonnontilassa mitä se on aina ollut. Monien huulilla on ollut Bergön ja Ramsön välisen salmen ruoppaus. Tuntuu, että ruoppaamalla hoitosuunnitelman esittelijöiden mielestä tapahtuu jotain korvaamatonta. ----Turvesilta on aikanaan korotettu ja levennetty niin, ettei vesi päässyt yli ja että siltaa pitkin pääsee ajamaan moottoriajoneuvolla. Ramsön puolelle rakennettiin parkkialue täyttämällä veteen. Espoon edustaja totesi vielä, että turvesilta pitäisi purkaa, sitä on odotettu nyt 15 vuotta.---- Talossa joka on lähinnä turvesiltaa kuvattiin Uno Turhapurofilmiä. Silloin taustalla välkkyi vesi, nyt pelkkä kaisla. Kokouksessa näytettiin valokuva turvesillasta, olihan ihmisen käsi saanut kaunista aikaan.

Mielestäni asukkaiden mielipiteitä pitäisi ottaa huomioon.

Metsästäjille torni olisi hyvä ajatus, koska he varmasti itse pitävät siitä huolta.

Pöytiä ja tuolia luontoon kerää nuorisoa, riittää kun toimittaa sinne muutaman kannon.

Polkujen korjaaminen puista on tärkeää, tämän voisi varmasti joku asukas Sommarössä tehdä. Täällä asuu jo henkilö, joka muutenkin on vuosien varrella korjannut kaatuneet puut pois.

Kyltit luonnossa ovat ihan turhia.

Myrskyssä Bergön metsässä on pelottavaa kulkea, koska siellä on paljon vaarallisia mätiä puita, joita voisi kaataa suosiolla. Tärkein kaikesta on Byvikenin kunnostaminen ja turvesillan poistaminen.”

”Vastustamme näköala tai lintutornin tai vastaavan rakentamista Bergön länsiosan kalliolle, koska alue sijaitsee tilamme välittömässä läheisyydessä.”

”Bergön ja Ramsön välinen vesijättömää on ruopattava meriläjityksenä, ei synny kuorma-autoliikennettä. Ramsösundin vedenlaatu paranee, kun puhtaampaa vettä virtaa Byvikenistä. Kalat viihtyvät paremmin kirkkaassa vedessä kuin sameassa. Supikoirien, minkkien ja muun vierasperäisten petoeläinten metsästystä on lisättävä.

Paikallinen metsästysseura voi myöhentää hirvieläinten metsästyksen alkamista esim. kuukaudella, jolloin ei enää sienestäjiä liiku metsässä.”

”Asukastilaisuudesta jäi käteen jokseenkin turhautunut jälkimaku. Me täällä Suvisaaristossa asuvat olimme vastanneet kyselyyn siinä hyvässä uskossa, että meidän mielipiteillämme olisi jotain arvoa. Kuitenkin tilaisuuden puheenjohtaja teki täysin selväksi, ettei mielipidekyselyn tuloksilla tule olemaan mitään merkitystä päätöksenteossa. Herää kysymys, miksi palkata kallis konsulttitoimisto tekemään mielipidetiedustelua turhan vuoksi, jos kerran kaikkietävät virkamiehet päättävät asiat oman mielivaltansa mukaan. Me sentään asumme täällä joka päivä. Olemme ostaneet kalliit tontit, koska arvostamme Suvisaariston luontoa. Maksamme poskettoman kallista kiinteistövero, jolle emme ole saaneet mitään vastinetta, ei edes kunnallistekniikkaa. Olemme tietoisia, että Soukan vihreät vaativat kaikenlaisia oikeuksia itselleen Suvisaaristossa, mm. kevyenliikenteen väylän jatkamista Suvisaariston perukoille. Sieltähän ei voi liikennöidä mihinkään. Umpiperä. Aivan kuin yhdet portaat huvin vuoksi ei minnekään. Espoon kaupunki on jo tehnyt tarpeeksi huonoja kalliita päätöksiä niitä erikseen luettelematta.

Me suvisaaristolaiset olemme yksimielisiä siitä, että Byvikenin ja Ramsösundin välinen salmi pitää avata. Salmi on aikanaan luvattu pantu umpeen. Virkamiesten mielivallalla on karttoihin piirretty luonnonsuojelualueeksi kyseinen salmi vaikka

luonnonsuojelualueeksi on alun perin otettu vain maa-alueita. Kokouksen puheenjohtajan kommentti oli, että voittehan te lähteä siitä käräjöimään. Eiköhän niin ole, että siellä missä virhe on tehty, siellä se myöskin tulee korjata. Nämä itsensä vihreiksi luokittelevat ovat yleisesti sitä mieltä, että vain he ymmärtävät luontoasioita, kaikki muut ovatkin luonnon vihollisia. Niitä luonnon vihollisia ei taida Suvisaaristosta löytyä, tuskin muualtakaan.

Täällä on ruopattu pieniä alueita 25 vuotta sitten, eivätkä ne vielä ole kasvaneet umpeen. Meille esitettiin, että ruoppausta ei kannata tehdä, koska kaikki kuitenkin kasvaa umpeen. Myös kuulemma Marenkin kasvaa umpeen? Varmaan niin voi käydä seuraavan viidensadan vuoden kuluessa. Eiköhän meidän pitäisi elää tätä päivää. Tämä on meidän elinympäristömme.

Polkujen raivauksessa pitäisi noudattaa varovaisuutta. Jossain luonnon eläinten pitää saada olla rauhassa. Ei oel syytä houkutella tänne suuria ihmismääriä retkeilemään ja mellastamaan. Metsästyksestä ei ole ollut minkäänlaista häiriötä, eikä vahinkoa. Olisi varsin kohtuullista rajoittaa liian suuriksi kasvaneita peura ja kaurislaumoja, ne tuhoavat puutarhamme.

Kaksikymmentä vuotta sitten näitä sorkkaeläimiä ei täällä ollut lainkaan.

Toivomme vain, että näissä niin sanotuissa hoitosuunnitelmissa ymmärrettäisiin se, että me Suvisaariston asukkaat asumme täällä joka päivä.”

Espoon ympäristökeskuksen monistesarja

- 1/99 Espoon kasvikartoitus 1990-1998
- 1/00 Espoon Pitkäjärven tutkimukset 1999
- 2/00 Hannusjärvi, rakennetun ympäristön vaikutukset järven tilaan sekä ehdotus vaikutusten vähentämiseksi ja tulevien paineiden ennaltaehkäisemiseksi
- 3/00 Espoon Luukinjärven ja Kalajärven kunnostussuunnitelmat
- 4/00 Kaitalahden yleistilan ja rehevöitymisen selvitys kesällä 1999
- 5/00 KOVA, kokonaisvaikutteinen ympäristökasvatusprojekti varhaiskasvattajille
- 1/01 Villa Elfvin ympäristön lammikoiden vesieläimistö ja kasvisto kesä-syyskuussa 2000
- 1/02 Bockarmossenin luontoselvitys
- 1/06 Espoon Kalajärven kääpäselvitys (virvakäyttöön)
- 2/06 Espoon arvokkaat geologiset kohteet 2006
- 3/06 Espoon pilaantuneet maa-alueet
- 4/06 Espoon Pitkäjärven kunnostus, arvio kunnostustoimien vaikutuksesta
- 5/06 Espoon Pitkäjärven ja Lippajärven kunnostussuunnitelma
- 6/06 Espoon kaupungin valmiussuunnitelma koskien varautumista liikenteen aiheuttaman typpidioksidipitoisuuden kohoamiseen
- 7/06 Espoon keskuspuiston liito-orava- ja kääpäinventoinnit 2006 (virvakäyttöön)
- 8/06 Viitasammakon inventointi Espoossa keväällä 2006 (virvakäyttöön)
- 9/06 Espoon meluntorjuntaselvitys 2006
- 1/07 Matalajärven kuormitus selvitys
- 2/07 Ilmastonmuutos ja siihen varautuminen Espoossa
- 3/07 Matalajärven valuma-alueen toimintojen tarkastelu ja toimenpide-ehdotukset kuormituksen vähentämiseksi
- 1/08 Ulkoinen ravinnekuormitus ja pohjasedimentistä vapautuvat ravinteet Espoon Matalajärnessä
- 2/08 Haja-asutuksen jätevedenkäsittelyn haasteet Espoossa
- 3/08 Luontotalot koulujen ympäristökasvatuksen tukena - tarkastelussa Harakan luontokeskus ja Villa Elfvin luontotalo
- 4/08 Espoon kaupungin ilmansuojelun toimintaohjelma vuosille 2008-2016
- 5/08 Espoonjoen suojelusuunnitelma
- 1/10 Matalajärven kunnostuskertomus 2008-2009
- 2/10 Matalajärven kunnostustyösuunnitelma 2010-2012, Natura-arviointi
- 3/10 Matalajärvi-Grundträsk – Vesikasvillisuuden inventointi 2010. Vertailu vuosiin 1961 ja 1997. Järven tilan muutokset.
- 1/11 Espoon ilmastostrategian toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointi
- 2/11 Espoon uhanalaiset ja silmälläpidettävät eläimet ja kasvit: julkaisun toinen päivitys 2011
- 3/11 Espoon haitallisten vieraskasvilajien kartoitus 2011
- 1/12 Elävät virtavedet – Espoon luonnon rikkaus
- 2/12 Espoon ja Kauniaisten kaupunkien ympäristömeludirektiivin mukainen meluselvitys 2012
- 1/13 Espoon ja Kauniaisten kaupunkien ympäristömeludirektiivin mukainen meluntorjunnan toimintasuunnitelma 2013
- 2/13 Bergö-Ramsön hoito- ja käyttösuunnitelma

Julkaisuja voi kysyä Espoon ympäristökeskuksesta
puh. 09 8162 4832, ymparisto@espoo.fi
www.espoo.fi/ymparisto

Espoon kaupungin painatuspalvelut 2013